

AAN:

- de Colleges van Burgemeester en Wethouders
 - de Gemeenteraden
- in afschrift aan:*
- de burgemeesters
 - de gemeentesecretarissen
- van de gemeenten in de Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons Kenmerk: VRZL Begroting 2020 & begrotingswijziging
Behandeld door: PB/CH
Telefoon:
Onderwerp: Zienswijze Begroting 2020 & begrotingswijziging 1

Maastricht, 28 maart 2019

Geachte,

Hierbij bieden wij u de begroting 2020 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, alsmede van het MCC (gemeentelijke bijdrage) aan. Tevens treft u aan de notitie "Een solide basis voor de toekomst - Brandweezorg in Zuid-Limburg" met de daarbij behorende begrotingswijziging.

Begroting

De begroting is opgesteld conform de op 7 december 2018 door het algemeen bestuur vastgestelde "Uitgangspunten begroting 2020 en jaarstukken 2018". Bij de vaststelling van deze uitgangspunten is toegezegd dat in 2019 de methode van indexeren bestuurlijk aan de orde zal worden gesteld; dit zal in de loop van 2019 ter hand genomen worden.

Bij de bepaling van de gemeentelijke bijdragen wordt in deze begroting voor het eerst gebruik gemaakt van de nieuwe verdeelsleutel waartoe het algemeen bestuur op 7 december 2018 heeft besloten. Dat wil zeggen dat de gemeentelijke bijdragen, uitgaande van het afgesproken ingroeimodel van 4 jaar, voor 25% bestaan uit de nieuwe sleutel en voor 75% uit de oude sleutel.

Toekomstperspectief en begrotingswijziging

Crisisbeheersing en Rampenbestrijding

De begroting van dit programma is samengesteld op basis van ongewijzigd beleid. De begroting van dit programma is meerjarig sluitend.

Brandweezorg

De begroting 2020 is tot stand gekomen op basis van staand beleid. Bij de behandeling van de begroting 2019 was reeds duidelijk dat op basis van staand beleid tekorten zouden gaan ontstaan vanwege het vraagstuk rondom de terugval in eigen inkomsten. Door autonome ontwikkelingen vallen deze met ingang van 2019 terug met € 600.000. Dit leidde in de begroting 2019 tot incidenteel tekort voor genoemd bedrag. In die begroting is dit tekort gedekt vanuit de reservepositie.

Vanaf 2020 loopt het tekort verder op tot € 800.000 structureel vanwege een tekort van € 200.000, dat voortkomt uit het meldkamerdossier. Als gevolg van het feit dat het beheer van de meldkamers met ingang van 2020 overgaat naar de politie, worden de veiligheidsregio's gekort op de rijksbijdrage. Onze regio ondervindt hiervan een structureel financieel nadeel van de genoemde € 200.000.

De begroting 2020 vertoont hierdoor een structureel tekort van € 800.000. Dit tekort is meegenomen en onderbouwd in het toekomstdocument.

Inmiddels is een bestuurlijk traject ingezet over de toekomst van de brandweer (brandweereinhoudelijk, organisatorisch, financieel). Parallel aan de behandeling van deze begroting is daartoe een document in procedure met de titel "Een solide basis voor de toekomst - Brandweezorg in Zuid-Limburg" (hierna: toekomstdocument). In het toekomstdocument wordt uiteengezet van welke ontwikkelingen sprake is binnen de brandweezorg in Zuid-Limburg: waar komen we vandaan, voor welke hete vuren staan we momenteel en welke ontwikkelingen zijn er in de nabije toekomst te verwachten. In de samenvatting in de notitie wordt dit compact weergegeven, terwijl de verdere notitie een meer omvattend karakter kent. De financiële implicaties uit het toekomstdocument zijn verwerkt als eerste begrotingswijziging. Daarmee kan het meerjarenperspectief sluitend worden gemaakt.

Bij de begrotingswijziging is tevens de verdeling van de kosten van deze wijziging per gemeente gevoegd, die geldt alléén voor 2020. Vanwege het structurele karakter van de wijziging, zal vanaf 2021 na positieve besluitvorming de extra bijdrage vanzelfsprekend worden betrokken in de totale gemeentelijke bijdrage.

MCC

Bij het opstellen van de begroting 2020 voor het MCC zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De vastgestelde begroting 2019 vormt de basis voor de begroting 2020.
- De bijdrage van de partners is gefixeerd op de bijdrage van 2019 en alleen geïndexeerd.
- Bij de indexering van de bijdrage/aandeel van politie en partners in 2020 is loonstijging van 3,5% en een materiele kostenstijging van 1,5% toegepast conform MEV/CEP-publicatie, sector overheid van het Centraal Planbureau.
- De bijdrage derden heeft betrekking op de bijdrage in de werkplekken (2) van burgernet.
- Voor de berekening van de kapitaallasten 2020 is een afzonderlijke staat van activa opgemaakt. De vrijval en de nieuwe kapitaallasten van (vervangings)investeringen zijn in de begroting verwerkt. In de begroting is verder rekening gehouden met 3,8% rente. Bij de berekening van de afschrijvingskosten is uitgegaan van de Harmonisatie Afschrijvings-methodiek Politie (HAP).

De bijdrage van de partners Brandweer, GHOR en gemeenten zijn samengevoegd als bijdrage van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL). Tevens is er een bijdrage van de Meldkamer Limburg (MKL) opgenomen. In de begroting 2020 is geen raming opgenomen voor onvoorziene uitgaven.

Zienswijze en vaststelling

Vaststelling van de begroting is een verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur. In de vaststellingsprocedure van de begroting en jaarrekening zijn in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg voorschriften opgenomen. Daarin is onder meer vastgelegd dat de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten hun zienswijzen kunnen indienen over de documenten.

Op grond van artikel 68 lid 5 van de Wet gemeenschappelijke regelingen dienen begrotingswijzigingen eveneens voor zienswijze aan de raden van de deelnemende gemeenten te worden voorgelegd.

U heeft de mogelijkheid om beide zienswijzen (op de begroting 2020 en de eerste begrotingswijziging 2020, behorend bij het toekomstdocument) kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur vóór 1 juni 2019. Wij nodigen u daartoe van harte uit. U kunt uw schriftelijke zienswijze sturen naar:

Veiligheidsregio Zuid-Limburg
T.a.v. de heer E.J. van Genderen, concerncontroller *a.i.*
Postbus 35
6269 ZG Margraten

Het dagelijks bestuur zal de begroting 2019 alsmede de begrotingswijziging behorende bij het toekomstdocument, ter vaststelling aanbieden aan het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg op 7 juni 2019. De ingekomen gemeentelijke reacties / zienswijzen voegen wij toe aan de stukken die aan het algemeen bestuur worden aangeboden.

Namens het dagelijks bestuur Veiligheidsregio Zuid-Limburg,
met vriendelijke groet,

mr. J.M. Penn-te Strake,
Voorzitter

F.C.W. Klaassen
Secretaris

Begroting 2020

inclusief meerjarenraming 2021-2023

Inhoudsopgave

1	DEEL A – INLEIDING BEGROTING	4
1.1	Vooraf	4
1.1.1	Begroting staand beleid – met een nieuwe verdeelsleutel	4
1.1.2	Ontwikkelingen begrotingsprogramma’s	4
1.2	Bestuur en directie	6
1.2.1	Rechtspersoonlijkheid en bestuursamenstelling	6
1.2.2	Veiligheidsoverleg	7
2	DEEL B – BELEIDSBEGROTING	8
2.1	Programmplan	8
2.1.1	Doelstelling – te realiseren programma’s	8
2.1.2	Plaatsbepaling ten opzichte van gemeenten	8
2.1.3	Financieel overzicht	8
2.1.4	Programma 1 – Rampenbestrijding en crisisbeheersing	10
2.1.5	Programma 2 – Brandweezorg	15
2.1.6	Programma ondersteuning	18
2.2	Paragrafen	20
2.2.1	Weerstandsvormogen	20
2.2.2	Onderhoud kapitaalgoederen	23
2.2.3	Financiering	23
2.2.4	Bedrijfsvoering	24
2.2.5	Verbonden partijen	27
3	DEEL C – Financiële begroting	30
3.1	Overzicht van baten en lasten	30
3.2	Uiteenzetting van de financiële positie	30
3.3	Overzicht van incidentele baten en lasten	33
3.4	Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld	33
4	Bijlagen	34
4.1	Uitgangspunten begroting (vastgesteld AB 7 december 2018)	34
4.1.1	Financiële uitgangspunten (proforma) begroting 2020	34
4.1.2	Algemene uitgangspunten begroting en jaarstukken:	34
4.1.3	Toepassen indexerings	35
4.1.4	Overige uitgangspunten	35
4.2	Overzicht van bijdragen per deelnemende gemeente	36
4.2.1	Opbouw totale bijdrage gemeenten	36
4.2.2	Samenvattend overzicht bijdragen per gemeente 100% oude verdeelsleutel	36
4.2.3	Samenvattend overzicht bijdragen per gemeente 100% nieuwe verdeelsleutel	37
4.2.4	Samenvattend overzicht bijdragen per gemeente 2020	37
4.3	Staat van reserves en voorzieningen	39
4.4	Staat van geldleningen	40
4.5	Kapitaallasten investeringen – egalisatie kapitaallasten	41
4.6	Recapitulatie structureel en reëel evenwicht	42

1 DEEL A – INLEIDING BEGROTING

1.1 Vooraf

1.1.1 Begroting staand beleid – met een nieuwe verdeelsleutel

Voor u ligt de begroting 2020 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, met een doorkijk naar de jaren 2021-2023. In deze begroting worden de doelen en ambities voor het boekjaar 2020 verwoord. Wij vertrouwen erop dat deze vorm van de begroting het inhoudelijk debat over de agenda en ambities van de veiligheidsregio faciliteert. Daarmee willen we samen met onze partners de komende jaren verder doorontwikkelen.

Parallel aan de totstandkoming van deze begroting loopt een bestuurlijk gesprek over de wijze waarop de brandweer in de periode 2020-2023 toekomstbestendig kan blijven. De uitkomsten van dit bestuurlijke gesprek zijn niet in deze begroting verwerkt, maar worden afzonderlijk maar gelijktijdig ter besluitvorming voorgelegd.

Op 7 december 2018 heeft het algemeen bestuur besloten een nieuwe verdeelsleutel te gaan hanteren. Vanaf 2020 zal de oude, voornamelijk historisch bepaalde, verdeelsleutel in een periode van 4 jaar geleidelijk worden losgelaten en worden ingeruild voor een sleutel die gelijke tred houdt met het gemeentefonds. Deze begroting bevat dus voor de eerste maal de nieuwe verdeling. Voor het eerste jaar is afgesproken om een percentage van 25% als groei te hanteren.

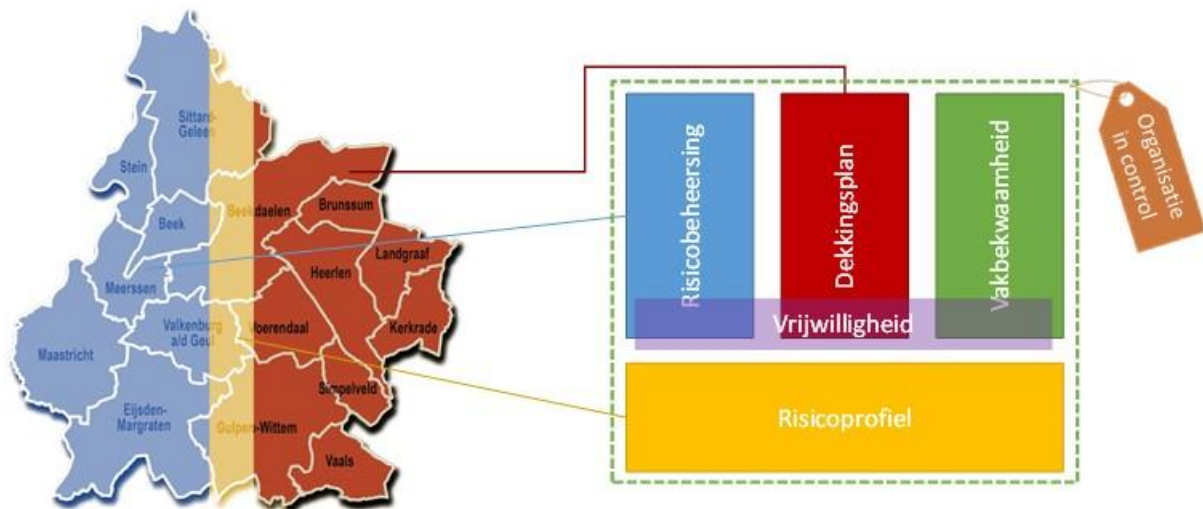
1.1.2 Ontwikkelingen begrotingsprogramma's

Het Algemeen Bestuur heeft in 2017 besloten tot het verder investeren in crisisbeheersing en rampenbestrijding. De taakuitvoering in dit domein was aantoonbaar onder druk komen te staan. Na de besluitvorming, is de vormgeving van het Veiligheidsbureau voortvarend opgepakt. Inmiddels staat de organisatie en lopen de processen.

Binnen het domein van de brandweezorg loopt het traject om te komen tot een bestuurlijk gedragen beeld over de toekomst. Het beleidsplan 2012-2018, inclusief een bezuinigingstaakstelling van 10% van het budget (€ 3,5 mln.) is beëindigd.

Om te komen tot een toekomstbestendige brandweezorg binnen de komende beleidsplanperiode (2020-2023) zijn twee zaken van belang: de inhoudelijke samenhang tussen onderwerpen met de onderlinge afhankelijkheden en de financiële kaders.

De inhoudelijke samenhang betreft de verschillende onderwerpen op het gebied van brandweezorg zoals risicoprofiel, risicobeheersing, dekkingsplan, slagkracht en vakbekwaamheid. Van belang is dat deze onderwerpen elkaar onderling beïnvloeden en een grote mate van afhankelijkheid kennen. Er is sprake van een staande en bestaande situatie met kazernes, repressieve werkwijze en als gevolg daarvan personeel en materieel waarbij op korte termijn weinig zaken beïnvloedbaar zijn. Schematisch kan de samenhang als volgt worden weergegeven.

Ons risicoprofiel is bekend en toont aan dat er in Zuid-Limburg sprake is van stevige risico's. In de veiligheidsketen wordt in het kader van risicobeheersing getracht de risico's te beperken en daarmee beheersbaar te maken. De restrisico's worden afgedekt door incidentbestrijding. De spreiding van de kazernes wordt vastgelegd in een dekkingsplan. Om de gevraagde werkzaamheden te kunnen uitvoeren wordt brandweerpersoneel (beroeps en vrijwillig) opgeleid en getraind. Een toekomstbestendige brandweezorg scoort evenwichtig op de gepresenteerde onderdelen én in samenhang.

De financiële consequenties die samenhangen met een toekomstbestendige brandweezorg, zijn samen te vatten in een viertal modules:

1. Landelijke en Europese ontwikkelingen (exogeen)
 - a. Als gevolg van de vorming van de landelijke meldkamer, bleek dat de contracten die door de veiligheidsregio's zijn afgesloten met instellingen en bedrijven rondom alarmering (openbaar meldsysteem, OMS), juridisch niet houdbaar zijn (Europese aanbestedingsregels en bestuursrechtelijke argumenten). Hierdoor vallen deze inkomsten voor de veiligheidsregio's weg. Hierover heeft in 2017 bestuurlijke besluitvorming plaatsgevonden.;
 - b. Het beheer van de landelijke meldkamerorganisatie wordt verzorgd door de politie. De huidige kosten voor beheer door de veiligheidsregio's bedraagt € 10,5 mln.. De politie heeft gecontracteerd voor € 14,0 mln. De ontstane meerkosten worden afgewenteld op de Brede Doeluitkering (BDuR) aan de veiligheidsregio's;
 - c. Het realiseren van eigen inkomsten (tarieven voor wegdekreiniging e.d.) is niet reëel gebleken. Hierover heeft in 2017 bestuurlijke besluitvorming plaatsgevonden.
2. Inhoudelijke (door)ontwikkelingen (maatschappelijke ontwikkeling – veiligheid)
 - a. Versterking vakbekwaamheid personeel (aansluiting bij regelgeving, veiligheid personeel). Het gaat erom dat de inwoners van Zuid-Limburg in een (technologisch) sterk veranderende maatschappij moeten kunnen blijven rekenen op een betrouwbare en verantwoorde brandweezorg. Uiteraard is het verder ook van groot belang dat brandweerpersoneel haar werk op een veilige wijze kan uitvoeren;
 - b. Informatiemanagement is een onderbelicht onderdeel van de organisatie. Er zijn twee stromen binnen informatiemanagement die geborgd moeten worden. Enerzijds is er behoefte aan informatiemanagement om stuurinformatie te kunnen leveren. Het gaat

bijvoorbeeld om kengetallen, stand van zaken financieel, overzichten personeel, etc. Daarnaast is er aandacht nodig voor operationeel informatiemanagement. Hierbij moet onder meer worden gedacht aan het operationeel ontsluiten van risicokaarten en aanvalsplannen en verbeteren van de werkprocessen binnen risicobeheersing om aan te sluiten bij de dienstverlening van de gemeenten en provincie. Daarnaast moet o.a. vanwege nieuwe regelgeving worden ingezet op informatieveiligheid.

3. Begrotingsreparatie (kwetsbaarheid oplossen)
 - a. Dit betreft onder meer een aantal relatief kleinere onderdelen.
 - i. We zien bijvoorbeeld dat voertuigen steeds complexer worden waardoor de onderhoudswerkzaamheden niet langer volledig in eigen beheer kunnen worden uitgevoerd. Door deze ontwikkelingen stijgen de onderhoudskosten;
 - ii. Invoering Omgevingswet, investeren in het Bedrijfsopvangteam (BOT-team) e.d.;
 - b. Verder is het noodzakelijk om de organisatie fit en vitaal te houden om ruimte te creëren en doorstroom van personeel mogelijk te maken;
 - c. Rondom de paraatheid is nog een versterking van de formatie noodzakelijk;
4. Begrotingsreparatie (“hadden we kunnen weten”)
 - a. Dit betreft huisvesting. Bij de regionalisering is met name naar historische budgetten gekeken, waarbij huisvesting niet in alle gevallen volledig transparant is gemaakt. Rondom een viertal kazernes is geen rekening gehouden met vervanging. Bij enkele kazernes wordt vervanging of groot onderhoud intussen urgent. Bij enkele andere is vervanging pas op een later tijdstip aan de orde.

De veiligheidsregio is zodoende financieel kwetsbaar. Daarbij komt dat het weerstandsvermogen in de vorm van de algemene reserve in relatie tot de risico's nog niet toereikend is; provincie en accountant maken hier bij de controle opmerkingen over. Zeker als wordt gezien wat er in financiële zin qua risico's nog op ons afkomt, met name op het gebied van de Wet Normering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA, zie ook paragraaf 2.2.1.2), zijn we op dit punt uiterst kwetsbaar.

1.2 Bestuur en directie

1.2.1 Rechtspersoonlijkheid en bestuurssamenstelling

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een gemeenschappelijke regeling waarvan instandhouding geschiedt door de gemeenten in Zuid-Limburg. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarstukken. Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen ervan.

Het dagelijks bestuur is als volgt samengesteld (per 1 januari 2019):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	voorzitter portefeuille Politie
De heer E. Roemer	Heerlen	portefeuille GHOR
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	plaatsvervangend voorzitter portefeuille Brandweer portefeuille financiën
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	portefeuille multidisciplinair portefeuille Bevolkingszorg (gemeenten)
De heer R. de Boer	Simpelveld	lid

Het algemeen bestuur is als volgt samengesteld (per 1 januari 2019):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw C. van Basten-Boddin	Beek	Lid
De heer G.A.A. Verkerk	Beekdaelen	Lid
De heer G.B.M. Leers	Brunssum	Lid
De heer D.A.M. Akkermans	Eijsden-Margraten	Lid
Mevrouw N.H.C. Ramaekers-Lutjens	Gulpen-Wittem	Lid
De heer E. Roemer	Heerlen	Lid
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	Lid
De heer R.J.H. Vlecken	Landgraaf	Lid
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	Voorzitter
Mevrouw M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen	Lid
De heer R. de Boer	Simpelveld	Lid
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	Lid
Mevrouw M.F.M. Leurs-Mordang	Stein	Lid
De heer R.L.T. van Loo	Vaals	Lid
De heer J.J. Schrijen	Valkenburg a/d Geul	Lid
De heer W. Houben	Voerendaal	Lid

1.2.2 Veiligheidsoverleg

Het veiligheidsoverleg (voorheen veiligheidsdirectie) is per 1 januari 2019 als volgt samengesteld.

Naam	Organisatie	Functie
De heer F.C.W. Klaassen	Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Directeur Veiligheidsregio - voorzitter
	GGD Zuid Limburg	Voorzitter directie GGD Zuid Limburg
		Directeur Publieke Gezondheid
De heer G. van Klaveren	Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Commandant Brandweer
De heer P. Buijtels	Bevolkingszorg (gemeenten)	Coördinerend Gemeentesecretaris
De heer J. Pattijn	Politie eenheid Limburg	Directeur

2 DEEL B – BELEIDSBEGROTING

2.1 Programmaplan

2.1.1 Doelstelling – te realiseren programma’s

Het doel van Veiligheidsregio Zuid-Limburg is het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie en uitvoering van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing en rampenbestrijding (inclusief bevolkingszorg) binnen haar werkgebied. De basis van deze inspanningen vormt het beleidsplan, waarin de ambities op deze terreinen zijn vastgesteld.

De begroting is ingedeeld naar een tweetal directe programma’s en een ondersteunend programma (overhead), waarin vorenstaande producten zijn ondergebracht en wel als volgt.

Deze indeling is primair inhoudelijk en dus niet organisatorisch. Binnen de programma’s zijn in de “blokjes” de producten onderscheiden en geen organisatorische eenheden. Aan deze producten zijn doelstellingen en activiteiten gekoppeld in de programma’s hierna.

2.1.2 Plaatsbepaling ten opzichte van gemeenten

De veiligheidsregio heeft als juridische vorm de gemeenschappelijke regeling. Daarmee is de veiligheidsregio verlengd lokaal bestuur. De veiligheidsregio heeft een eigenstandige bestuurlijke verantwoordelijkheid met een eigen begrotingsverantwoordelijkheid. Binnen de begroting van de deelnemende gemeenten vormt de veiligheidsregio slechts een klein onderdeel.

2.1.3 Financieel overzicht

Alle bedragen in onderstaande tabellen zijn x € 1.000. Een - = nadelig saldo, een + = voordelig saldo.

Overzicht van baten en lasten Programma	Begroting 2020		
	Lasten	Baten	Saldo
Crisisbeheersing en Rampenbestrijding	4.937	102	-4.835
Brandweezorg	33.923	44	-33.879
Ondersteuning	8.364	46.360	37.996
TOTAAL	47.223	46.506	-718
Mutaties reserves	3.017	2.904	-113
RESULTAAT BEGROTING 2020	50.241	49.409	-831

Gemeentelijke bijdragen Omschrijving	Begroting 2020
Voorbereiding en coördinatie (Veiligheidsbureau)	1.334
GHOR	1.036
Brandweer	37.664
TOTAAL	40.034

BDuR Omschrijving	Begroting 2020
GHOR	1.547
Veiligheidsregio overig	4.263
TOTAAL	5.810

Overige ondersteunend programma Omschrijving	Begroting 2020
Overhead	8.364
Heffing vennootschapsbelasting (Vpb)	-
Onvoorzien	200

De overhead bedraagt **17,71% van de totale lasten** (exclusief stortingen in reserves). Voor de heffing vennootschapsbelasting is vooralsnog geen bedrag opgenomen; op grond van horizontaal toezicht heeft de veiligheidsregio hierover contact gehad met de Belastingdienst. De Belastingdienst komt met landelijke richtlijnen ter bepaling of de veiligheidsregio op onderdelen belastingplichtig is. Voor onvoorzien is een bedrag van € 200.000 opgenomen. Dit mede als gevolg van opmerkingen die door onze toezichthouder, de Provincie Limburg, zijn gemaakt. Er is een bedrag van ca. 0,5% van het begrotingstotaal aangehouden.

2.1.4 Programma 1 – Rampenbestrijding en crisisbeheersing

2.1.4.1 Programma-activiteiten

Crisisbeheersing en rampenbestrijding heeft betrekking op het voorkomen, beperken en managen van incidenten voor de openbare orde en openbare veiligheid. Het gaat om de beheersing van risico's en de gezamenlijke voorbereiding op mogelijke incidenten. Ook de multidisciplinaire voorbereiding van de coördinatie als incidenten zich voordoen valt onder dit programma. Hierbij wordt het begrip 'incident' breed opgevat. Het gaat niet alleen om het incident zelf, maar ook om de dreiging ervan of de aankondiging van een gebeurtenis. Het kan ook gaan om incidenten of verstoringen die op zichzelf geen ramp of crisis zijn, maar die (mogelijk) de openbare orde en openbare veiligheid bedreigen. Denk aan thema's die grote maatschappelijke onrust tot gevolg kunnen hebben.

Het programma bestaat uit de volgende producten met clusters van activiteiten:

Crisisbeheersing en rampenbestrijding

- Risico-inventarisatie en analyse;
- Risicocommunicatie – ontwikkeling naar risicobewustzijn
- Crisiscommunicatie
- Informatiemanagement
- Planvorming en professionaliteit
- Opleiden, trainen en oefenen
- Beleid en ontwikkelingen
- Kwaliteitszorg

Geneeskundige hulpverlening

- Risicobeheersing – ontwikkeling naar risicobewustzijn
 - Planvorming en professionaliteit
 - Informatiemanagement
 - Kwaliteitszorg
 - Ketenmanagement
-

Nieuwe ontwikkelingen worden hierna benoemd.

Samenwerking

2019 is het eerste volle jaar waarin de afdeling crisisbeheersing en rampenbestrijding haar werkzaamheden in samenwerking met haar in- en externe partners heeft vormgegeven. Het eerste jaar ook waarin de multidisciplinaire samenwerking qua organisatie staat. In 2020 vindt een doorontwikkeling plaats. Daarbij zal de beoogde intensivering van de samenwerking met Veiligheidsregio Limburg Noord een belangrijke rol spelen.

Risicocommunicatie- ontwikkeling naar risicobewustzijn

Een risicoloze samenleving bestaat niet, maar we kunnen wel bewuster omgaan met risico's. Dat betekent dat burgers, bezoekers, instellingen, bedrijven en overheid zich bewust zijn van de aanwezige risico's en weten wat zij kunnen doen rondom die risico's. Burgers, bezoekers, instellingen, bedrijven en overheid hebben immers samen invloed op de (fysieke) veiligheid in Zuid-Limburg. Dat bewustzijn start met kennis van de aanwezige risico's. Het Regionaal Risicoprofiel dat in 2019 zal worden vastgesteld, biedt een adequate basis om daarover met doelgroepen te communiceren. Daarbij zal ons risicobeeld de komende jaren evolueren waarbij nieuwe dreigingen een belangrijkere rol zullen gaan spelen.

Ieder zal vanuit de eigen verantwoordelijkheid moeten acteren en waar mogelijk slim op risico's moeten interveniëren. Hierbij hebben burgers en bedrijven mede een eigen verantwoordelijkheid. De veiligheidsregio ondersteunt daarbij door middel van communicatie over de risico's en het bieden van een handelingsperspectief. Het vraagt een continue monitoring en analyse van de aanwezige risico's en scenario-ontwikkeling. Het effect daarvan is dat mensen die wonen en/of werken en/of verblijven in Zuid-Limburg op de hoogte zijn van de risico's die er zijn in de omgeving en dat zij een adequaat handelingsperspectief hebben wanneer zich een incident voordoet. De verantwoordelijkheid van de overheid ligt verder bij de ontwikkeling van veilige ruimtelijke planning, bij het bevorderen van de borging van veiligheid in vergunningen en bij het veilig bouwen en gebruiken van gebouwen. De veiligheidsregio ondersteunt daarbij.

Communicatie integraal aanpakken

Naast de risicocommunicatie informeert de veiligheidsregio de bevolking over wat zij geacht wordt te doen in het geval van crises en geeft zij duiding van incidenten in de regio en daarbuiten. Dat vraagt een samenhangende aanpak van risicocommunicatie, reguliere voorlichting en crisiscommunicatie. Het gaat erom de communicatie zo te organiseren dat de veiligheidsregio vooruit denkt en antwoord geeft op vragen die kunnen spelen en dat de communicatie klantgericht wordt uitgevoerd voor burgers, partners en media. Daarbij wordt gebruik gemaakt van middelen om de verschillende doelgroepen te kunnen bereiken.

Informatiemanagement

De veiligheidsregio investeert de komende jaren in informatiemanagement. Het delen van relevante informatie tussen hulpdiensten, gemeenten en hun partners wordt steeds belangrijker en biedt ook kansen om het gezamenlijk optreden bij incidenten adequaat en vakkundig aan te pakken. De organisatie moet er straks klaar voor zijn om informatie -die door partnerorganisaties en burgers wordt aangeleverd- juist te verwerken en te gebruiken en andersom informatie snel en tijdig ter beschikking te stellen aan anderen. Informatiemanagement speelt ook als dominante factor binnen de bedrijfsvoering en wordt daar ook genoemd. De interactie tussen beide vormen zal geleidelijk naar elkaar toe vloeien. De afdeling crisisbeheersing en rampenbestrijding coördineert en faciliteert deze ontwikkelingen onder meer door het in te richten veiligheidsinformatiecentrum (VIC) waar informatie samenkomt en gedeeld wordt.

Kwaliteitszorg en professionaliteit

De doorontwikkeling in crisisbeheersing stelt hoge eisen aan het functioneren van de veiligheidsregio. Daarom wordt met kwaliteitszorg beter gestuurd op het leer- en verbeterproces van de afzonderlijke hulpdiensten en van de onderlinge samenwerking. Ook de regie- en netwerkfunctie van de veiligheidsregio wordt versterkt door vanuit het veiligheidsbureau integraal te sturen op gewenste ontwikkelingen. Dat betekent dat de veiligheidsregio zorgdraagt voor het aanbieden van adequate opleidings- trainings- en oefenprogramma's en de resultaten van individuen en team monitort en bewaakt.

2.1.4.2 Wat willen we bereiken?

Doelstellingen

1. Voorbereiding en coördinatie Voorbereiding en coördinatie van crisisbeheersing en rampenbestrijding bevat onder andere de coördinatie, afstemming, facilitering, regievoering, en het stimuleren van multidisciplinaire samenwerking. Met een goede invulling van de voorbereiding en coördinatie zal de veiligheidsregio haar regie- en netwerkfunctie kunnen waarmaken. Daarbij wordt ook ingezet op participatie van burgers, ondernemers en instellingen. Een adequate uitvoering van de risicobeheersing, communicatie, informatiemanagement en een goed kwaliteitszorgsysteem zijn daarvoor noodzakelijk.

De gemeentelijke bijdrage aan de crisisbeheersing en rampenbestrijding bestaat uit de taken in het kader van de bevolkingszorg. Deze komen voort uit de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en de ambitie van de Zuid-Limburgse gemeenten om zowel in voorbereiding als in de uitvoering gezamenlijk op te trekken. De veiligheidsregio is belast met de voorbereidende ('koude') taken voor de crisisbeheersing en de coördinerende ('warme') taken bij incidenten, rampen en crises. De prestaties Bevolkingszorg moeten voldoen aan de wettelijke vereisten en de landelijke- en regionale uitgangspunten zoals die door het Veiligheidsberaad en het algemeen bestuur van de veiligheidsregio zijn vastgelegd voor bevolkingszorg. Voor de uitvoering van de warme taken stellen de gemeenten capaciteit in de vorm van medewerkers in piketten beschikbaar.

2. Geneeskundige hulpverlening De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) is belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij grote ongevallen en met de advisering daarover aan overheden en organisaties op dit gebied. De GHOR beweegt zich op het snijvlak van drie beleidsdomeinen: openbaar bestuur, veiligheid en gezondheidszorg. De GHOR focust op het realiseren van een naadloze opschaling van dagelijkse naar grootschalige medische hulpverlening onder regie van het openbaar bestuur. Daarnaast bevordert de GHOR dat de betrokken organisaties als een samenhangende zorgketen kunnen optreden, zodat slachtoffers de best mogelijke zorg krijgen. Dit met als doel slachtoffers zo goed mogelijk te helpen en (blijvende) gezondheidsschade te vermijden, dan wel te minimaliseren.

2.1.4.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Nr.	Activiteit	Resultaat
1.	Risico-inventarisatie & analyse	Er is een actueel beeld van de risico's en de daaraan gekoppelde doelstellingen zijn bekend bij alle betrokken partners en uitvoerders Er is een vastgesteld regionaal risicoprofiel en beleidsplan.
2.	Risicocommunicatie – ontwikkeling naar risicobewustzijn	De bestuurlijke ondersteuning bij crises is geborgd. In het kader van het stimuleren van zelfredzaamheid wordt risicocommunicatie en het creëren van risicobewustzijn bij burgers, bedrijven, instellingen en andere maatschappelijke partners gecontinueerd. De "Handreiking aanpak evenementen Veiligheidsregio Zuid-Limburg" is Limburg-breed geïmplementeerd.

Crisisbeheersing en rampenbestrijding		
3.	Planvorming en professionaliteit	We beschikken over actuele bestrijdingsplannen (RBP, MIK) voor risicovolle objecten en –scenario’s en deze voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen. Er is een actueel meerjarenbeleidsplan. Aan gemeenten worden integrale adviezen verstrekt bij risicovolle evenementen in relatie tot de crisisbeheersing en rampenbestrijding. De vakbekwaamheid van functionarissen in de multidisciplinaire crisisorganisatie is op het gewenste niveau en wordt gemonitord. De processen en planvorming van bevolkingszorg zijn op orde, conform de notitie ‘Bevolkingszorg Op orde 2.0’. De vakbekwaamheid van functionarissen in de crisisorganisatie is op het gewenste niveau (<i>conform het project GROOTER</i>).
4.	Crisiscommunicatie	De visie op crisiscommunicatie is beschikbaar en sluit aan bij de uitgangspunten en vereisten van ‘Bevolkingszorg Op orde 2.0’.
5.	Informatiemanagement	De visie op informatiebeleid is geïmplementeerd en het netcentrisch werken is gemeengoed bij alle hulpdiensten. Netcentrische samenwerking met overige partners is opgestart. Het informatiebeleid sluit aan op het multidisciplinaire informatiebeleid. Informatievoorziening is structureel opgenomen in MOTO.
6.	Kwaliteitszorg	Er is een multidisciplinair evaluatiesysteem geïmplementeerd en geborgd binnen het kwaliteitszorgsysteem.

Geneeskundige hulpverlening		
Nr.	Activiteit	Resultaat
1.	Risicocommunicatie – ontwikkeling naar risicobewustzijn	In het kader van het stimuleren van zelfredzaamheid is een start gemaakt met het creëren van risicobewustzijn bij burgers, bedrijven, instellingen en andere maatschappelijke partners door communicatie.
2.	Planvorming en professionaliteit	De vakbekwaamheid van functionarissen in de mono-crisisorganisatie is op het gewenste niveau.
3.	Informatiemanagement	Het informatiebeleid sluit aan op het multidisciplinaire informatiebeleid. Informatievoorziening is structureel opgenomen in OTO.
4.	Kwaliteitszorg	Het evaluatiesysteem is verder geoptimaliseerd.
5.	Ketenmanagement	Er is een geactualiseerd overzicht van de situatie van de ketenpartners. Er zijn geactualiseerde protocollen. De (euregionale) samenwerking is versterkt.

2.1.4.4 Wat mag het kosten?

- = nadelig saldo/ + = voordelig saldo; bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	2021	Meerjarenraming 2022 2023	
Voorbereiding en coördinatie						
Lasten	2.231	2.423	2.606	2.706	2.706	2.706
Baten	37	324	37	37	37	37
Saldo	-2.194	-2.099	-2.569	-2.669	-2.669	-2.669
Geneeskundige hulpverlening						
Lasten	2.192	2.112	2.331	2.331	2.331	2.331
Baten	23	65	65	65	65	65
Saldo	-2.169	-2.047	-2.266	-2.266	-2.266	-2.266
TOTAAL PROGRAMMA						
Lasten	4.423	4.535	4.937	4.937	4.937	4.937
Baten	60	389	102	102	102	102
SALDO TOTAAL PROGRAMMA	-4.363	-4.146	-4.835	-4.935	-4.935	-4.935
Reserves						
Storting reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-	-	-	100	100	100
Saldo mutaties reserves	-	-	-	100	100	100

Omschrijving	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	2021	Meerjarenraming 2022 2023	
TOTAAL PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-4.363	-4.146	-4.835	-4.835	-4.835	-4.835

2.1.5 Programma 2 – Brandweezorg

2.1.5.1 Programma-activiteiten

We verhogen de veiligheid in Zuid-Limburg door ons inzicht in risico's verder te verbeteren, door voorlichting en communicatie en door snelle en ter zake doende interventies daar waar het toch mis is gegaan. Daarvoor moeten we onze regio en de belangrijke partners daarin goed kennen, willen we risico's snel kunnen signaleren en daarover gezaghebbend adviseren en willen we adequaat optreden. Onze sterke verbondenheid met de maatschappij maakt dat we de samenwerking actief op kunnen en moeten zoeken.

Ontwikkeling & Expertise

- Risicomanagement waaronder begrepen:
 - Beleid en beheer risicobeheersing
 - Wettelijke taken op het gebied van BRZO
 - Advisering (bouwplannen en evenementen)
 - Brandveilig leven
 - Bluswaterbeleid deel brandweer
- Vakbekwaamheid
- Kaderstelling
- Meldkamer

Basiszorg

- Operationele activiteiten kazernes
 - Risicobeheersing
-

2.1.5.2 Wat willen we bereiken?

Doelstellingen

1. Ontwikkeling & Expertise	We willen de risico's op branden en incidenten (van klein tot grote ramp/crisis) in de regio verkleinen mede door kennis te delen en het lerend vermogen van onze organisatie te vergroten.
2. Basiszorg	We bestrijden brand- en andere incidenten, dragen zorg voor de redding van mens en dier en we verkleinen de fysieke, sociale, economische en ecologische gevolgen van brand en andere ongevallen.
-

2.1.5.3 Wat gaan we daarvoor doen?¹

Ontwikkeling & Expertise

Nr.	Activiteit	Resultaat
1.	Risicomanagement	Uitvoering geven aan de implementatie van de Omgevingswet (beoogde invoeringsdatum 1 januari 2021) conform projectplan. Het gaat om de transitie van regelgerichte naar risicogerichte benadering van veiligheidsvraagstukken ten behoeve van effectievere advisering. Nadruk komt te liggen op partnerschap: de veiligheidsregio is een professionele partij voor een breed scala aan partners op het gebied van (omgevings)veiligheid. Actualiseren en operationaliseren (doorlopend) van inzicht in risico's. Actuele risicokaart (1 x per vier jaar als onderdeel beleidsplan veiligheidsregio), wordt onderdeel van volgend meerjarenbeleidsplan.

¹ In de tabellen is een aantal activiteiten met ** gemerkt. Dit betreft de zaken die een plaats hebben binnen de prioritaire thema's van het meerjarenbeleidsplan dat momenteel voor het programma Brandweezorg wordt voorbereid.

Ontwikkeling & Expertise		
2.	Kaderstelling	Het bewaken van het conceptuele kader/ de repressieve doctrine incl. beheren dekkingsplan zodat de verschillende onderdelen in samenhang blijven werken. Onderdelen zijn: - Bewaken grootschalige brandweerinzet (vervanging Rijksmaterieel); - Investeringsplan repressief materieel; - Bewaken levering kwaliteit service centra; - Bewaken uitvoering Arbowetgeving; - Vakmanschap (kennisregie, lerende organisatie). Kaders voor operationele informatie voorziening: - Bereikbaarheidskaarten - Aanvalsplannen Beheren van digitale opslagmedium. Versterken informatiepositie.** Geactualiseerd risicoprofiel en dekkingsplan voor bestuurlijke goedkeuring.
3.	Vakbekwaamheid	Organiseren vakbekwaamheid (vakbekwaam worden en blijven**). Hiertoe: - Actief bijdragen aan concept lerende organisatie; - Gerenommeerd opleidingscentrum d.m.v. certificering; - Revitalisering oefenobjecten ROC Margraten; - Invoering branchestandaarden blijvende vakbekwaamheid en ontwikkeling standaard oefenpakketten; - Kerninstructeurs per taakveld (brand, technische hulpverlening, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen, waterongevallen); - Doortontwikkeling Elektronische Leeromgeving (ELO)
4.	Meldkamer	Meldkamer Limburg uitvoeren o.b.v. projectplan MKL Doortontwikkeling naar LMS (beoogd 2020)

Basiszorg		
Nr.	Activiteit	Resultaat
1.	Kazernes Risicobeheersing	Organiseren repressieve organisatie/ paraatheid: - Beheer roosterconcept - Iedere kazerne beschikt over basisoefenprogramma en oefenprogramma voor specialistische taken; - Vakbekwaamheid: ontwikkeling naar eindbeeld dat gehele repressieve dienst in 2022 is geschoold in actuele les- en leerstof van Brandweer Nederland; - De producten risicobeheersing worden op regionaal niveau conform artikel 14 van de wet veiligheidsregio's vastgelegd in het regionaal beleidsplan.

2.1.5.4 Wat mag het kosten?

- = nadelig saldo/ + = voordelig saldo; bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	2021	Meerjarenraming 2022 2023	
Brandweer – Ontwikkeling & Expertise						
Lasten	5.666	8.413	7.399	7.399	7.399	7.399
Baten	578	-	-	-	-	-
Saldo	-5.088	-8.413	-7.399	-7.399	-7.399	-7.399

Omschrijving	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	2021	Meerjarenraming 2022 2023	
Brandweer – Basiszorg						
Lasten	23.794	26.982	26.524	26.524	26.524	26.524
Baten	172	44	44	44	44	44
Saldo	-23.623	-26.938	-26.480	-26.480	-26.480	-26.480
TOTAAL PROGRAMMA						
Lasten	29.460	35.395	33.923	33.923	33.923	33.923
Baten	750	44	44	44	44	44
SALDO TOTAAL PROGRAMMA	-28.710	-35.351	-33.879	-33.879	-33.879	-33.879
Reserves						
Storting reserves	3.296	2.984	3.017	3.017	3.017	3.017
Onttrekking reserves	4.644	4.095	2.904	3.248	3.384	3.432
Saldo mutaties reserves	1.348	1.111	-113	231	367	415

Het totaal programma brandweezorg inclusief de mutaties reserves bedraagt :

Omschrijving	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	2021	Meerjarenraming 2022 2023	
TOTAAL PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-27.362	-34.240	-33.993	-33.648	-33.512	-33.464

De mutaties in de reserves worden met name veroorzaakt door de mutaties in de reserve egalisatie kapitaallasten. Vanaf 2012 is gestart met deze reserve. Op basis van het meerjarig investeringsprogramma wordt elk jaar een bedrag gestort in de reserve. Ten laste van deze reserve worden de werkelijke jaarlijkse kapitaallasten gedekt van het geactiveerde materieel.

2.1.6 Programma ondersteuning

2.1.6.1 Programma-activiteiten

Alle ondersteunende taken, waaronder de overhead voor het Programma Rampenbestrijding en crisisbeheersing vallen hier onder. Voor het Programma Brandweezorg vallen hier, naast Directie en Bestuurszaken, de ondersteunende afdelingen Financiën, Personeel & Organisatie en Facilities onder.

Ondersteuning Programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding & Programma Brandweezorg

- Directie
 - Bestuurszaken
 - Financiën
 - Personeel & Organisatie
 - Facilities
 - Overige ondersteunende taken
-

2.1.6.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Doelstellingen

1. Ondersteuning Programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding & Programma Brandweezorg	We zetten het geheel van financiële en materiële middelen duurzaam efficiënt en effectief in om de rol en positie van maatschappelijk verbonden partner in het veiligheidsveld te kunnen invullen. Op relevante terreinen willen we in bredere verband maatschappelijke diensten verlenen.

Voor wat betreft overhead wordt de definitie gevolgd zoals die door de wetgever wordt gegeven; daarbij sluiten we aan bij de landelijke handreiking voor veiligheidsregio's. Kort samengevat wordt de volgende invulling gegeven:

- Binnen het onderdeel crisisbeheersing en rampenbestrijding gelden de volgende regels:
 - Ondersteunende taken voor het veiligheidsbureau zijn overhead;
 - Het MCC (huisvesting veiligheidsbureau) betreft de bijdrage van de veiligheidsregio in het MCC als gebouw en kwalificeert daarmee als overhead;
 - Voor de GHOR gelden dezelfde uitgangspunten als hieronder vermeld bij onderdeel Brandweezorg met uitzondering van de ICT (rato-verdeling) en het deel van de kosten MCC dat specifiek aan de GHOR is toe te rekenen;
 - Bevolkingszorg wordt geheel als kosten primair proces aangemerkt;
- Binnen het onderdeel Brandweezorg gelden de volgende regels:
 - Voor wat betreft de personele kosten worden het management en de ondersteunende diensten tot de overhead gerekend;
 - ICT-automatisering wordt geheel aangemerkt als overhead;
 - De kantoorkosten worden naar rato van de loonsom verdeeld naar overhead en kosten primair proces;
 - De kosten van huisvesting worden naar rato van de loonsom verdeeld naar overhead en kosten primair proces.

2.1.6.3 Wat mag het kosten?

- = nadelig saldo/ + = voordelig saldo; bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	2021	Meerjarenraming	
					2022	2023
TOTAAL PROGRAMMA						
<i>Lasten</i>	10.053	4.031	8.364	8.699	8.789	8.820
<i>Baten</i>	44.465	43.313	46.360	46.360	46.365	46.365
SALDO TOTAAL PROGRAMMA	34.412	39.282	37.996	37.661	37.576	37.545
Reserves						
Storting reserves	2.500	1.943	-	-	-	-
Onttrekking reserves	866	1.050	-	-	-	-
Saldo mutaties reserves	-1.634	-893	-	-	-	-

Omschrijving	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	2021	Meerjarenraming	
					2022	2023
TOTAAL PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	32.778	38.389	37.996	37.661	37.576	37.545

De mutaties in de reserves in 2019 betreffen voor wat betreft de storting de mutatie tussen de egaliseringsreserve kapitaallasten ad € 1,500 mln. naar de algemene reserve. De onttrekking betreft met name de onttrekking naar de exploitatie ten bedrage van € 600.000.

2.2 Paragrafen

2.2.1 Weerstandvermogen

2.2.1.1 Definities

Het **weerstandvermogen** kan worden omschreven als het vermogen van de veiligheidsregio om incidenteel en structureel niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder verstoring van de continuïteit in de uitvoering van de reguliere taken van de veiligheidsregio. Het weerstandvermogen bestaat enerzijds uit de weerstandscapaciteit in beschikbare middelen en mogelijkheden en anderzijds uit de risico's waarvoor geen of onvoldoende voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten.

Het weerstandvermogen is van belang voor het beoordelen van de financiële positie van de veiligheidsregio. In de gemeenschappelijke regeling ligt vast dat de financiële eindverantwoordelijkheid voor de financiële positie van de veiligheidsregio door de deelnemende gemeenten wordt gedragen. Onverlet deze eindverantwoordelijkheid heeft de veiligheidsregio als zelfstandig orgaan een eigen verantwoordelijkheid om voldoende weerstandvermogen te vormen. Het weerstandvermogen kan als volgt in een formule worden weergegeven.

$$\text{Weerstandvermogen} = \frac{\text{Weerstandscapaciteit}}{\text{Risico's}}$$

De **weerstandscapaciteit** bestaat uit het vrij aanwendbare eigen vermogen (algemene reserve) en de ruimte in de exploitatiebegroting. Voor de geneeskundige hulpverlening (GHOR) is bepaald dat de algemene reserve maximaal 12% van de begrote gemeentelijke bijdrage mag bedragen. Voor de het Programma Brandweezorg (i.c. Brandweer Zuid-Limburg) is de hoogte van het eigen vermogen bestuurlijk bepaald aan de hand van het rapport Van der Zanden (2014). Het eigen vermogen is gemaximaliseerd op € 1,5 miljoen. De risicoanalyse zal in 2018 herijkt worden; daarbij zal worden gezien wat de gewenste omvang van de algemene reserve is.

Ten behoeve van de volgende beleidsplanperiode c.q. de begroting 2020 zal de totale reservepositie van het Programma Brandweezorg worden geëvalueerd.

2.2.1.2 Risico's

Voor de diverse producten binnen de veiligheidsregio zijn de risico's bepaald. Voor de producten voorbereiding en coördinatie en bevolkingszorg zijn de risico's beperkt. Slechts voor het product geneeskundige hulpverlening worden risico's gemeld. Ook het programma brandweezorg omvat diverse risico's.

Geneeskundige hulpverlening (GHOR)

- De bezuinigingen door Rijk en het ook niet beschikbaar zijn van extra middelen zetten de te behalen resultaten onder druk. Het rijk draagt steeds meer taken over zonder dat hiervoor budget mee overkomt. Daarnaast wordt mede via het veiligheidsberaad en het IFV, middels afroaming van de BDUR, beslag gelegd op de regionaal toegekende BDUR voor landelijke projecten.
- De maatschappij legt steeds meer beslag op de GHOR bij de bestrijding van niet regulier geduide incidenten hetgeen extra beslag legt op de capaciteit. Tevens leidt dit tot meer bestuurlijk administratieve activiteiten die niet tot het reguliere taakveld van de GHOR behoren.

De risico's bij de GHOR worden qua financiële omvang geschat op € 300.000.

Brandweezorg

In onderstaande tabel zijn de strategische risico's opgenomen. Het betreft zaken die van buitenaf op ons afkomen. Bij de geïdentificeerde risico's is de kans opgenomen dat het risico zich voordoet en wat de financiële impact is. Tevens is een indicatie opgenomen of het over een incidenteel of structureel risico gaat (I = incidenteel; S = structureel).

Nr.	Omschrijving	Kans	Impact	I/S
1.	Automatisering en informatiemanagement. Landelijke wet- en regelgeving dataveiligheid	P.M.	P.M.	S
2.	Rondom vrijwilligheid wordt momenteel landelijk de discussie gevoerd over het geven van een andere arbeidsrechtelijke status. Dit gebeurt in het kader van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) die mogelijk vanaf 2021 van kracht wordt. Wanneer alle ca. 550 vrijwilligers binnen dit wettelijk kader zouden vallen, kunnen de kosten van vrijwilligheid naar schatting met 40% stijgen c.q. ruim € 1,2 mln. Wanneer e.e.a. slechts van kracht wordt voor de ca. 90 hybride vrijwilligers, zal dit risico navenant kleiner zijn. Hoe deze landelijke discussie afloopt en of hiervoor ook landelijke compensatie in de financiering beschikbaar komt, is nog allerminst duidelijk.	90%	€ 1.200.000	S
3.	Rondom huisvesting ontstaat op termijn bij een aantal kazernes de vervangingsvraag. Dit wordt meegenomen in de bestuurlijke ronde richting meerjarenperspectief 2020-2023.	P.M.	P.M.	S

Op grond van een extern uitgevoerde analyse is de financiële omvang van de risico's voor de brandweezorg indertijd bepaald op € 1,5 mln. De hierboven weergegeven risico's komen daar dichtbij. Vooralsnog is het voorstel om genoemd bedrag van € 1,5 mln. aan te houden. Het totaal risicoprofiel wordt daarmee geschat op € 300.000 (GHOR) + € 1,5 mln. (Brandweezorg) = € 1,8 mln.

Voor andere onderdelen (voorbereiding en coördinatie en bevolkingszorg) geldt dat de risico's beperkt van omvang zijn.

2.2.1.3 *Beleid weerstandscapaciteit en risico's*

Het weerstandsvermogen wordt, zoals hierboven is omschreven, bepaald als de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. Er wordt naar gestreefd dat de weerstandscapaciteit groter is dan de financiële omvang van de risico's. Cijfermatig betekent dit een weerstandsvermogen dat groter is dan 1. In de volgende tabel is hieraan nadere invulling gegeven.

Weerstandsvermogen	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

2.2.1.4 *Bepaling weerstandsvermogen*

Op 1 januari 2020 is de weerstandcapaciteit als volgt (bedragen x € 1.000):

Omschrijving	1 januari 2020
Algemene reserve Brandweezorg	2.725
Restitutie resultaat 2018	-574
Reserve GHOR	201
TOTAAL WEERSTANDSCAPACITEIT	2.352

Omschrijving	1 januari 2020
WEERSTANDSVERMOGEN	1,31

Op grond van deze cijfers kan worden geconcludeerd dat het geraamde weerstandsvermogen voor de veiligheidsregio als geheel **voldoende** is.

- Voor de GHOR geldt dat de risico's een geschatte financiële omvang van € 300.000 hebben, terwijl de reserve € 200.000 bedraagt;
- De gekwantificeerde risico's van het programma brandweezorg bedragen € 1.500.000, terwijl de algemene reserve ca. € 2.151 zal bedragen.

In meerjarenperspectief is dit zichtbaar in paragraaf 3.2. waar de geprognosticeerde balans is opgenomen en waar wordt verwezen naar het meerjarenperspectief in de reserves.

2.2.1.5 Kengetallen

Bedragen in onderstaande tabellen zijn x € 1.000.

1A	Netto Schuldquote	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
A	Vaste schulden	15.930	14.772	13.605	12.430	11.246	10.052
B	Netto vlottende schuld	2.339	2.133	2.133	2.133	2.133	2.133
C	Overlopende passiva	21.537	21.537	21.537	21.537	21.537	21.537
D	Financiële activa	0	0	0	0	0	0
E	Uitzettingen	24.085	24.005	24.005	24.005	24.005	24.005
F	Liquide middelen	154	154	154	154	154	154
G	Overlopende activa	836	836	836	836	836	836
H	Totale baten	45.275	43.745	46.506	46.506	46.511	46.511
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	32,54%	30,74%	26,41%	23,88%	21,33%	18,76%
1B	Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
A	Vaste schulden	15.930	14.772	13.605	12.430	11.246	10.052
B	Netto vlottende schuld	2.339	2.133	2.133	2.133	2.133	2.133
C	Overlopende passiva	21.537	21.537	21.537	21.537	21.537	21.537
D	Financiële activa	0	0	0	0	0	0
E	Uitzettingen	24.085	24.005	24.005	24.005	24.005	24.005
F	Liquide middelen	154	154	154	154	154	154
G	Overlopende activa	836	836	836	836	836	836
H	Totale baten	45.275	43.745	46.506	46.506	46.511	46.511
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	32,54%	30,74%	26,41%	23,88%	21,33%	18,76%
2.	Solvabiliteitsratio	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
A	Eigen vermogen	8.374	8.454	8.567	8.236	7.769	7.254
B	Balanstotaal	53.016	52.936	52.936	52.936	52.936	52.936
	Solvabiliteit (A/B)*100%	15,79%	15,97%	16,18%	15,56%	14,68%	13,70%

3.	Structurele exploitatieruimte	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
A	Totale structurele lasten	43.936	43.962	47.223	47.659	47.749	47.779
B	Totale structurele baten	45.275	43.745	46.506	46.506	46.511	46.511
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	3.362	4.928	3.017	3.017	3.017	3.017
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	4.700	5.143	2.904	3.348	3.484	3.532
E	Totale baten	45.275	43.745	46.506	46.506	46.511	46.511
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E*100%	5,91%	0,00%	-1,78%	-1,77%	-1,66%	-1,62%

2.2.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van de veiligheidsregio concentreren zich binnen het programma Brandweezorg. De kapitaalgoederen betreffen voertuigen, materieel en kazernes. Het huisvestingsbeleid is in 2014 korpsbreed nader uitgewerkt op basis van een set bestuurlijk gedragen uitgangspunten. Vervanging van kapitaalgoederen vindt plaats op basis van het meerjarige investeringsplan, op basis van wettelijke eisen of indien kwaliteitsverbetering daartoe aanleiding geeft. Een onderhoudsplan indiceert jaarlijks de kosten.

2.2.3 Financiering

Ingevolge de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) moet de veiligheidsregio beschikken over een treasurystatuut. Op 27 maart 2014 is het Treasurystatuut Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg vastgesteld.

De bedragen in de volgende tabellen zijn x € 1.000.

Kasgeldlimiet	3 ^e kw. 2018	4 ^e kw. 2018	1 ^e kw. 2019	2 ^e kw. 2019	2020
Omvang begroting (lasten) per 1 januari (grondslag)	43.495	43.495	43.962	43.962	47.223
1. Toegestane kasgeldlimiet					
- in procenten van de grondslag	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
- in bedrag	3.567	3.567	3.605	3.605	3.872
2. Gemiddelde omvang vlottende korte schuld					
Opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-	-	-
Schuld in rekening courant	-	-	-	-	-
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	-	-	-	-	-
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	-	-	-	-	-
3. Vlottende middelen (gemidd. kwartaal)					
Contante gelden in kas					
Tegoeden in rekening courant	125	125	125	125	125
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	-	-	-	-	-
4. Toets kasgeldlimiet					
Totaal netto vlottende schuld (2 - 3)	-125	-125	-125	-125	-125
Toegestane kasgeldlimiet (1)	3.567	3.567	3.605	3.605	3.872
Ruimte (+) / Overschrijding (-) (1 - 4)	3.692	3.692	3.730	3.730	3.998

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. De kasgeldlimiet wordt bepaald door een ministerieel vastgesteld percentage (8,2%) van de totale omvang van de begroting (lasten). Hiermee wordt de maximale hoogte aangegeven van de kort aan te trekken middelen.

Hieronder wordt de financieringspositie per 1 januari 2020 weergegeven.

Omschrijving	1 januari 2020
Boekwaarde investeringen	
Lopende investeringen	25.316
Investeringsplan	8.069
Totaal investeringen	33.385
Vaste financieringsmiddelen	
Reserves en voorzieningen	11.645
Geldleningen	13.605
Totaal vaste financieringsmiddelen	25.250
Tekort aan financieringsmiddelen	-8.135

De ervaring vanuit de afgelopen jaren heeft geleerd dat de werkelijke financieringsbehoefte vaak afwijkt van de geraamde financieringsbehoefte. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het tempo waarin uitvoering wordt gegeven aan projecten.

Stap	Variabelen renterisiconorm	2020	2021	2022	2023
1	Renteherzieningen	-	-	-	-
2	Aflossingen	1.167	1.175	1.184	1.194
3	Renterisico (1+2)	1.167	1.175	1.184	1.194
4	Renterisiconorm	9.445	9.512	9.530	9.536
5a (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	8.278	8.337	8.346	8.342
5b (4<3)	Overschrijding risiconorm	-	-	-	-
Berekening renterisiconorm					
4a	Begrotingstotaal	47.223	47.659	47.749	47.779
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4= 4a*4b	Renterisiconorm	9.445	9.532	9.550	9.556

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. Hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt verspreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal komt daarbij in de plaats van de totale vaste schuld. De renterisiconorm heeft uitsluitend betrekking op het begrotingsjaar.

2.2.4 Bedrijfsvoering

Voor de GHOR wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering van de GGD Zuid Limburg.

2.2.4.1 Personeel en organisatie

Algemene ontwikkelingen

Met ingang van 2020 geldt een nieuwe verdeelsleutel die in de loop van de jaren 2020-2023 geleidelijk zal worden ingevoerd.

Vanaf de regionalisering in 2009, hebben de ontwikkelingen niet stilgestaan. Er is meer dan voldoende aanleiding om de huidige organisatie te evalueren en tegen het licht te houden. Naast externe ontwikkelingen speelt daarbij dat we de afgelopen jaren zijn gegroeid naar een Veiligheidsregio waarin ook de crisisbeheersing en rampenbestrijding een volwaardige plaats heeft gekregen. Het is noodzakelijk de organisatie bij de tijd te brengen en toekomstbestendig te houden.

Met het oog op deze reorganisatie is een organisatieontwikkeling traject ingezet, dat in 2020 vorm krijgt in de zin van functiebenaming en plaatsing van de medewerkers. Daarmee samenhangend wordt bezien hoe middelen kunnen worden gerealiseerd (bijvoorbeeld binnen de reserves) om eventuele personele fricties op te vangen.

Voor aanvang van 2020 worden conform de afspraak bij de jaarrekening 2017 de reserves en voorzieningen doorgelicht, zodat deze zorgvuldig en volgens de afspraken kunnen worden gevoed en uitgeput. Tevens zal voor aanvang van 2020 een bestuurlijke discussie worden gevoerd rondom de toepassing van de indexering. Met dit alles wordt beoogd om de financiële huishouding van de veiligheidsregio met ingang van 2020 toekomstbestendig te hebben.

Ontwikkelingen Crisisbeheersing en Rampenbestrijding

Sinds 1 januari 2018 is er een veiligheidsbureau van waaruit de aan de veiligheidsregio opgedragen voorbereidende taken van crisisbeheersing en rampenbestrijding worden gecoördineerd. In 2018 zijn alle relevante taken overgeheveld van de afzonderlijke kolommen naar het nieuwe bureau. De basis blijft natuurlijk dat de hulpdiensten, net als andere crisispartners, hun eigen corebusiness of hoofdprocessen blijven invullen. De ambulance, politie en brandweer moeten er zijn als het nodig is om de juiste kwalitatieve inzet te leveren. De voorbereiding op de gezamenlijke inzet en de coördinatie zijn belegd bij het veiligheidsbureau. Tevens is in 2018 het bureau op sterkte gebracht. Voor 2019 staat de doorontwikkeling en nadere verkenning van de samenwerking met Limburg-Noord op het programma;

Ontwikkelingen brandweezorg

Brandweer Zuid-Limburg heeft te kampen met een vergrijzend personeelsbestand. De komende jaren zal er sprake zijn van veelvuldig natuurlijk verloop. Naast het feit dat er tijdig nieuw personeel geworven moet worden, is kennisoverdracht een belangrijk speerpunt. In 2018 is een instrument ten behoeve van strategische personeelsplanning gebaseerd op een uitgebreide personeelsschouw ontwikkeld, die in 2019 breed in de organisatie wordt uitgevoerd.

Een andere belangrijke ontwikkeling is het verder stimuleren van het uitvoeren van het 2^e loopbaanbeleid. Repressieve medewerkers die na 1 januari 2006 in dienst zijn gekomen in een bezwarende functie, moeten zich voorbereiden op een 2^e loopbaan. In principe mogen zij slechts 20 jaar een bezwarende functie uitoefenen. Dit betekent zowel voor de organisatie als voor de medewerkers dat hierop moet worden ingespeeld en geïnvesteerd. Brandweerman/ vrouw is geen baan voor het leven. De organisatie faciliteert in het creëren en uitvoeren van een loopbaanplan, waarbij de medewerkers zelf het initiatief moeten nemen voor de invulling, noodzakelijke ontwikkelpunten en plannen voor de toekomst. Er zijn beperkte middelen beschikbaar voor eventuele opleidingskosten.

Van belang is om de introductie van de Wet Normering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) te benoemen. De ingangsdatum voor de WNRA voor de Veiligheidsregio's is op dit moment beoogd per 1 januari 2021. Deze wet kan grote impact hebben op de positie van de vrijwilligers, omdat door deze wetgeving de vrijwilliger, als gevolg van gelijke behandeling, mogelijk wordt gezien als parttime

medewerker met alle daaraan verbonden rechten en plichten (denk aan pensioen, vakantiedagen, doorbetaling bij ziekte en zwangerschapsverlof etc.). Daardoor zullen de personele kosten stijgen. Een eerste inschatting is landelijk gemaakt en betekent voor de regio Zuid Limburg een kostenstijging van circa € 1,2 mln. De verwachting is dat de discussie hierover in 2019 wordt beslecht: er vinden verschillende juridische onderzoeken plaats, zodat nadere duiding kan plaatsvinden.

Verzuim

Het ziekteverzuimpercentage voor de Veiligheidsregio lag in 2017 op 7,04%, en in 2018 op 6,24%. Het verzuim binnen het onderdeel repressie Brandweer heeft het afgelopen jaren tot rooster-technische problemen geleid. De problematiek ontstaat met name doordat repressieve medewerkers met lichamelijke beperkingen wel hun volledige aantal uren inzetbaar zijn, maar niet inzetbaar zijn voor hun repressieve functie. Daarnaast is de druk op de ondersteunende afdelingen groot (met minder mensen meer moeten doen i.c.m. het niet kunnen invullen van een aantal vacatures als gevolg van taakstellingen). Het verzuimcijfer laat een daling zien, echter vanwege het vergrijnde personeelsbestand blijft het een uitdaging om deze daling verder door te zetten. De praktijk leert namelijk dat als 'oudere' medewerkers ziek zijn, dit vaak van langere duur is. De organisatie zal nog meer preventieve zorg gaan verlenen, om zo risico's op verzuim sneller te herkennen. De arbo-adviseur levert op het gebied van verzuim een belangrijke bijdrage.

2.2.4.2 Informatisering en automatisering

Informatisering

In 2018 is een visie op informatiemanagement ontwikkeld, waarin de ambities en beschikbare capaciteit staan ten behoeve van informatiemanagement. Daarin wordt geadviseerd om de ambitie op het informatiemanagement ten behoeve van de operationele werkzaamheden te verstevigen. Tevens dient zich een steeds grotere noodzaak voor informatiemanagement ter ondersteuning van de bedrijfsvoering aan. Beide vragen naar verwachting een betere informatieorganisatie. Dit aspect maakt nadrukkelijk onderdeel uit van het meerjarenbeleidsplan dat voor 2019-2022 is opgesteld. Informatiemanagement ten behoeve van de organisatie is niet hetzelfde als informatiemanagement die noodzakelijk is voor de operatiën in het multi-domein. Die specifieke activiteiten staan beschreven als inhoudsdomein onder het programma crisisbeheersing en rampenbestrijding in paragraaf 2.1.4. Vanzelfsprekend wordt er continu veelvuldig samengewerkt, kennis uitgewisseld en efficiency tussen beide onderdelen gezocht.

Automatisering

Voor het jaar 2020 zijn op het terrein van ICT-automatisering geen noemenswaardige activiteiten te verwachten, anders dan het regulier beheer en de noodzakelijke aansluiting op technische ontwikkelingen. Een onzekerheid daarbij is de ontwikkeling ten aanzien van het Shared Service Centrum Zuid-Limburg (SSCZL), waarin de drie grote gemeenten uit de regio gaan samenwerken op tal van gebieden, waaronder ICT. Momenteel wordt de veiligheidsregio voor haar ICT binnen het programma Brandweezorg gefaciliteerd door Parkstad IT. Het zou kunnen dat een keuze moet worden gemaakt om aan te sluiten bij SSCZL en of onderzocht moet worden of het programma Brandweer en Crisisbeheersing en Rampenbestrijding ten aanzien van automatisering meer eenduidig vormgegeven moeten worden. De doorontwikkeling van de veiligheidsregio moet nog vertaald worden naar een organisatiestructuur en vraagt eventueel een reallocatie van middelen voor ICT (zie risicoparagraaf).

2.2.4.3 Bezuinigingsprogramma brandweer

In de jaren 2012-2018 is een omvangrijk bezuinigingsprogramma binnen het programma Brandweezorg uitgevoerd. De taakstelling die door de deelnemende gemeenten is opgelegd bedroeg 10% van het begrotingsvolume. Deze taakstelling van ca. € 3,5 mln. structureel is behaald. In de periode 2009 tot 2018 zijn geen aanvullende bijdragen gevraagd.

Voorts is voor 2019 een interne taakstelling in gang gezet om de begroting sluitend te maken. De totale omvang van het maatregelenpakket bedroeg € 1,2 mln. en heeft een structureel karakter.

Feitelijk is de behaalde bezuiniging nog groter. Rondom onder meer de roosterproblematiek en vakbekwaamheid is in totaal voor een bedrag van ca. € 1,0 mln. aan ontwikkelingen binnen het budget opgevangen. Daarnaast zijn de afgelopen jaren de overschotten uit de jaarrekening tot een bedrag van € 3,1 mln. met de gemeenten verrekend.

Dit alles maakt dat de druk op de begroting inmiddels groot is. Daarnaast is het weerstandsvermogen van de veiligheidsregio de afgelopen jaren verzwakt. Zowel Provincie als accountant vragen hier reeds verschillende jaren aandacht voor.

2.2.5 Verbonden partijen

2.2.5.1 Definitie

Een verbonden partij is een rechtspersoon waarin de gemeenschappelijke regeling zowel bestuurlijk als financieel een belang heeft. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een samenwerkingsverband op grond van de Wet veiligheidsregio's, waaraan de 16 Zuid-Limburgse gemeenten deelnemen. Vastgelegd is dat de deelnemende gemeenten er zorg voor dragen dat de veiligheidsregio over voldoende middelen beschikt om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen waarmee de exploitatie en het afdekken van financiële risico's gewaarborgd zijn.

2.2.5.2 Visie en beleidsvoornemens

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur of een stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen beschikbaar stelt, die zij mogelijk kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft (nog) geen deelnemingenbeleid. Er is slechts sprake van één verbonden partij, waarbij de risico's gering zijn hetgeen het uitwerken van een dergelijk beleid momenteel overbodig maakt. Uitgangspunt is wel dat we actief eigenaarschap wensen te voeren om de publieke belangen te borgen. Dat wil zeggen dat we proberen invloed uit te oefenen op de strategie van de organisatie.

2.2.5.3 Lijst van verbonden partijen

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) schrijft in artikel 15 voor dat de lijst van verbonden partijen moet worden onderverdeeld in:

1. Gemeenschappelijke regelingen;
2. Vennootschappen en coöperaties;
3. Stichtingen en verenigingen;
4. Overige verbonden partijen.

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg participeert niet in stichtingen en/of verenigingen of andersoortige verbonden partijen. M.i.v. 2018 participeert de veiligheidsregio niet langer in VPT B.V.

Verbonden partij	Belang	Doel	Ontwikkelingen
GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN			
Gemeenschappelijke regeling ICT PIT	Bestuurlijk verbonden via het algemeen bestuur van de GR. Financieel verbonden via de bijdrage in de gemeenschappelijke kosten voor ca. € 1.000.000 op jaarbasis. Deze kosten betreffen: • Kosten van accounts/ werkplekken; • Kosten opslag. Overige diensten worden afgerekend op basis van overeenkomst.	Het leveren van ICT-basisvoorziening d.m.v. technisch beheer.	De brandweer neemt vanaf 2015 deel aan deze regeling en draagt naar rato van de afname van ICT-diensten bij aan de kosten van de gemeenschappelijke regeling ICT ter ondersteuning van de bedrijfsvoering

Vanuit financieel perspectief zijn de volgende cijfers relevant (artikel 15 lid 2 BBV).

Verbonden partij			
GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN			
Gemeenschappelijke regeling ICT PIT		Begin 2019	Eind 2019
	Eigen vermogen	0	0
	Vreemd vermogen	0	0
	Verwacht resultaat	0	0
	Risico's	Parkstad IT functioneert zonder winstoogmerk. De kosten worden naar rato van afname van de dienstverlening verdeeld over de deelnemers. De bijdrage van de deelnemers op rekening basis is gelijk aan de geraamde bijdrage tenzij het resultaat in de jaarrekening van PIT met meer dan € 250.000 afwijkt. In dat geval vindt verrekening met de deelnemers naar rato plaats. Resultaten binnen de bandbreedte van € 250.000, positief of negatief, lopen via de balans over naar een volgend exploitatiejaar. De bijdrage aan PIT wordt jaarlijks in de begroting van de Brandweer Zuid Limburg geraamd.	

2.2.5.4 Overige aspecten samenwerking

Naast de verbonden partijen, zijn de volgende zaken van belang.

- Met de Politie is een convenant afgesloten waarin afspraken over de bijdrage van de politie aan de gezamenlijke risicobeheersing, crisisbeheersing en rampenbestrijding staan benoemd;
- Met de GGD Zuid Limburg is een bestuursovereenkomst afgesloten waarin de afspraken rond de uitvoering van de GHOR-taken staan benoemd. De GHOR maakt organisatorisch deel uit van de afdeling Acute Zorg van de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid Limburg;
- Met de colleges van de deelnemende gemeenten is in 2013 een overeenkomst gesloten waarin de taakoverdracht is geregeld rondom bevolkingszorg (voorbereiding en coördinatie);

- Verder is er een overeenkomst tot levering van diensten met Sitech. Dit betreft een samenwerking op het gebied van ongevalsbestrijding met gevaarlijke stoffen (gaspakkeninzet en schuimblussing). Door deze overeenkomst (per 1-1-2014) wordt voldaan aan de Wet veiligheidsregio's.

3 DEEL C – Financiële begroting

3.1 Overzicht van baten en lasten

Hieronder is het recapitulerend financieel overzicht per programma weergegeven. Alle bedragen zijn x € 1.000; - = nadelig saldo/ + = voordelig saldo.

Omschrijving	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	2021	Meerjarenraming 2022 2023	
Programma Crisisbeheersing en Rampenbestrijding						
Lasten	4.423	4.535	4.937	5.037	5.037	5.037
Baten	60	389	102	102	102	102
Saldo	-4.363	-4.146	-4.835	-4.935	-4.935	-4.935
Programma Brandweezorg						
Lasten	29.460	35.395	33.923	33.923	33.923	33.923
Baten	750	44	44	44	44	44
Saldo	-28.710	-35.351	-33.879	-33.879	-33.879	-33.879
Programma Ondersteuning						
Lasten	10.053	4.031	8.364	8.699	8.789	8.820
Baten	44.465	43.313	46.360	46.360	46.365	46.365
Saldo	34.412	39.282	37.996	37.661	37.576	37.545
TOTAAL PROGRAMMA'S						
Lasten	43.936	43.962	47.223	47.659	47.749	47.779
Baten	45.275	43.746	46.506	46.506	46.511	46.511
SALDO TOTAAL PROGRAMMA'S	1.338	-216	-718	-1.153	-1.238	-1.269
Reserves						
Storting reserves	5.796	4.928	3.017	3.017	3.017	3.017
Onttrekking reserves	5.510	5.143	2.904	3.348	3.484	3.532
Saldo mutaties reserves	-286	216	-113	331	467	515
BEGROTINGSRESULTAAT	1.053	-	-831	-822	-771	-754
Opgenomen in Programma Ondersteuning						
Overhead	9.652	7.884	8.364	8.699	8.789	8.820
Bijdragen gemeenten	35.922	37.119	40.034	40.034	40.034	40.034
BDuR	6.580	6.448	5.810	5.810	5.815	5.815
Heffing vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	10	200	200	200	200

3.2 Uiteenzetting van de financiële positie

Voor 2020 is opnieuw sprake van een beleidsarme begroting. In 2018 is een nieuwe begrotingsopzet gemaakt die in 2019 verder wordt verfijnd. Vanaf 2018 wordt de GHOR (organisatorisch onderdeel van de GGD Zuid-Limburg) meegeconsolideerd in de sturingsdocumenten van de veiligheidsregio.

Voor de financiële positie is het van belang inzicht te hebben in de meerjarige ontwikkeling van de balansen.

- = nadelig saldo/ + = voordelig saldo; bedragen x € 1.000 en ultimo boekjaar.

Omschrijving	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	2021	Meerjarenraming 2022 2023	
Activa						
<i>Vaste Activa</i>						
Materiële vaste activa	27.941	31.502	33.385	31.645	31.213	29.728
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	27.941	28.475	33.385	31.645	31.213	29.728
Financieringstekort/overschot	1.199	-2.134	-8.135	-7.941	-9.201	-9.470
Totaal activa	29.140	26.341	25.250	23.705	22.012	20.259
Passiva						
Reserves	8.454	8.567	8.236	7.769	7.254	7.254
Voorzieningen	3.115	3.078	3.039	2.997	2.953	2.953
Geldleningen	14.772	13.605	12.430	11.246	10.052	10.052
Totaal vaste passiva	26.341	25.250	23.705	22.012	20.259	20.259
Totaal Passiva	29.140	26.341	25.250	23.705	22.012	20.259

Hieruit is het volgende verloop van het EMU-saldo af te leiden.

Omschrijving	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	2021	Meerjarenraming 2022 2023	
Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekkingen uit reserves	1.053	-217	-718	-1.053	-1.138	-1.169
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.836	3.261	3.380	3.724	3.832	3.882
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	925	510	522	522	522	522
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	2.630	5.171	7.849	3.388	2.391	3.376
Berekend EMU-saldo	2.184	-1.617	-4.665	-195	825	-141

De investeringen betreffen investeringen met economisch nut; er vinden geen investeringen met maatschappelijk nut of investeringen in de openbare ruimte plaats.

Ten behoeve van de volgende beleidsplanperiode c.q. de begroting 2020 zal de totale reservepositie van het Programma Brandweezorg worden geëvalueerd. Voor het verloop van de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar bijlage 4.2. Hierna is per reserve en voorziening een beknopte toelichting opgenomen.

Algemene reserve Brandweer

De algemene reserve is een reserve waaraan geen specifieke bestemming is gegeven. De daarin vastgelegde middelen dienen als weerstandvermogen. De gekwantificeerde risico's bedragen ca. € 1.800.000. De stand van het weerstandvermogen per ultimo 2018 is € 1.216.000 waardoor 68% van het benodigde weerstandvermogen bereikt is.

Reserve egalisatie kapitaallasten materieel Brandweer

Vanaf 2012 is gestart met een egalisatiereserve kapitaallasten materieel. Op basis van het meerjarig investeringsprogramma wordt elk jaar een bedrag gestort in de reserve. Ten laste van deze reserve worden de werkelijke jaarlijkse kapitaallasten gedekt van het geactiveerde materieel.

Reserve egalisatie bezuinigingen

Deze reserve is ingesteld om de saldi van de voordelige en nadelige verschillen per boekjaar tussen de geraamde en de gerealiseerde bezuinigingen in de periode 2012 tot en met 2018 te egaliseren en daardoor optimaal de verminderde gemeentelijke bijdragen te borgen. De verminderingen van 2018 tot en met 2021 hebben voornamelijk betrekking op additionele lasten als gevolg van het strategisch personeel plan van de brandweer. Het saldo ultimo 2018 bedraagt € 282.386.

Reserve Sociaal Plan Brandweer

Het saldo ultimo 2018 bedraagt € 230.540. Op basis van de besluitvorming door het Algemene Veiligheid Bestuur is er ten laste van het resultaat van het dienstjaar 2013 een reserve sociaal plan ad € 640.000 gevormd. Ten laste van deze reserve worden tot en met 2021 de afbouw van de vergoedingen woon werk verkeer en piket Maastricht gemuteerd.

Reserves GHOR

Dit betreft de algemene reserve en bestemmingsreserves van de GHOR

Reserve frictiekosten meldkamer

Saldo ultimo 2018 € 500.000. Deze reserve is gevormd ter dekking van de te verwachte frictiekosten m.b.t. Meldkamer conform besluit door het Algemeen Bestuur. Dit bedrag is ontvangen van het Ministerie van Justitie en Veiligheid als eenmalige bijdrage in de overgang van het beheer van de meldkamer naar de politie.

Reserve doorontwikkeling Veiligheidsbureau

Saldo ultimo 2018 € 219.286. Deze reserve is gevormd uit de reserves van het programmabureau, Bevolkingszorg en GHOR conform besluit Algemeen Bestuur van 15 juni 2018.

Voorziening groot onderhoud panden Brandweer

Gebaseerd op meerjarige onderhoudsplannen worden de jaarlijkse dotaties van € 499.000 verricht ten gunste van de voorziening groot onderhoud gebouwen. De dotatie betreft het groot onderhoud van de kantoor en opleidingsgebouwen in Margraten en de kazernes in Beek, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Maastricht-Zuid, Margraten en Sittard Middenweg. De jaarlijks geraamde uitgaven komen ten laste van deze voorziening.

Voorziening exploitatie kazerne Maastricht Zuid

De Brandweer Zuid-Limburg heeft een bijdrage tegen contante waarde ontvangen voor de dekking van de exploitatiekosten van de kazerne Maastricht-Zuid voor de komende 10 jaren. Over de contante waarde wordt jaarlijks een rekenrente van 4 % toegevoegd aan de voorziening exploitatie. Ten laste van de voorziening worden de netto exploitatiekosten van dit pand van geboekt.

3.3 Overzicht van incidentele baten en lasten

Hieronder zijn de incidentele baten en lasten weergegeven. Een – betreft een nadeel, een + een voordeel. Bedragen x € 1.000.

Omschrijving	Bedrag
Saldo incl. structurele mutaties reserves	-831
Incidentele stortingen reserves	-
Incidentele onttrekkingen reserves	-
Totaal incidenteel	-
Saldo excl. incidenteel	-831

Een nadere analyse van incidenteel en structureel is weergegeven in bijlage 4.6.

3.4 Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld

Hieronder zijn voor de taakvelden die voor de veiligheidsregio relevant zijn de baten en lasten weergegeven. Alle bedragen luiden x € 1.000.

Lasten	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
0.4 Overhead	7.884	7.762	8.106	8.214	8.264
0.5 Treasury	-	506	497	479	460
0.10 Mutaties reserves	1.943	3.017	3.017	3.017	3.017
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten (voordelig)	-				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	39.063	38.956	39.056	39.056	39.056
Totaal lasten	48.890	50.241	50.676	50.766	50.797

Baten	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
0.4 Overhead	-	-	-	-	-
0.5 Treasury	13	-	-	-	-
0.10 Mutaties reserves	1.050	2.904	3.348	3.484	3.532
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten (nadelig)	-	831	822	771	754
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	47.827	46.506	46.506	46.511	46.511
Totaal baten	48.890	50.241	50.676	50.766	50.797

4 Bijlagen

4.1 Uitgangspunten begroting (vastgesteld AB 7 december 2018)

4.1.1 Financiële uitgangspunten (proforma) begroting 2020

Hoewel de inhoudelijke uitgangspunten voor de begroting van het programma Brandweezorg op basis van besluitvorming rondom de nieuwe beleidsperiode 2020-2023 worden vastgesteld, moeten deze voor de proforma begroting 2020 vastgesteld te worden. Daarom treft u onderstaand het specifieke voorstel voor het begrotingsjaar 2020 aan.

4.1.2 Algemene uitgangspunten begroting en jaarstukken:

De algemene financiële uitgangspunten voor de begroting en jaarstukken zijn in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg of door besluitvorming in het algemeen bestuur vastgelegd en betreffen:

- De Veiligheidsregio Zuid-Limburg stelt jaarlijks een begroting op, conform de hiervoor geldende regels van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Het begrotingsjaar loopt van 1 januari t/m 31 december.
- Jaarlijks wordt een begroting opgesteld met daarin vermeld de inkomsten en uitgaven voor het komend begrotingsjaar, welke is voorzien van een toelichting en de nodige specificaties, waaronder overzichten van de ramingen van bijdrage van de gemeenten. Tevens is een inzicht te geven in meerjarig perspectief over drie jaren na het begrotingsjaar (meerjarenraming).
- De begroting is ingedeeld naar een tweetal directe programma's: [1] crisisbeheersing en rampenbestrijding en [2] brandweezorg. Daarnaast bestaat er een ondersteunend programma.
- De bijdrage van de gemeenten aan het programma crisisbeheersing en rampenbestrijding wordt gebaseerd op het aantal inwoners in Zuid-Limburg op basis van de CBS-cijfers per 1 januari van twee jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar (begroting 2020 is gebaseerd op aantal inwoners van 2018).²
- De gemeentelijke bijdrage aan het programma brandweezorg wordt de verdeelsleutel genoemd en is per deelnemende gemeente per peildatum 1 januari 2009 als volgt samengesteld: 70% van inbreng begroting (historie) + 10% uitkering gemeentefonds (GF) + 10% inwoneraantal (Inw) + 10% uit de verhouding 70/30 (70% inwoners en 30% uitrukfrequentie, een eerdere bestuurlijk voorgestelde verdeelsleutel). Dit wordt de 70:10:10:10 verhouding genoemd.
- In 2017 is een bestuurlijke discussie opgestart over de herziening van de verdeelsleutel. Bij het samenstellen van de begroting zal aansluiting worden gehouden bij de uitkomsten van deze discussie. Bij de begrotingsvoorbereiding 2020, die nu wordt opgestart, wordt tot nadere besluitvorming de bestaande verdeelsleutel gehanteerd om de begroting naar de deelnemende gemeenten te verdelen. De verdeelsleutel is niet van invloed op de inhoud en omvang van de begroting van de Veiligheidsregio. Overigens gelden nog de volgende specifiek afspraken:
 - Kosten FLO worden op basis van nacalculatie in rekening gebracht bij de gemeenten waar de desbetreffende medewerkers oorspronkelijk in dienst waren;
 - Huisvesting wordt, afhankelijk van de eigendomsafspraken, verrekend met de desbetreffende gemeenten.³

² Op 7 december 2018 is de nieuwe verdeelsleutel vastgesteld. Afsproken is dat deze nieuwe verdeelsleutel in 4 jaar tijd wordt ingevoerd. Voor 2020 geldt derhalve dat de verdeling plaatsvindt op basis van 25% nieuw en 75% oud.

³ Idem.

- Additioneel aan deze verdeelsleutel met peildatum 2009 zijn de eindafrekeningen 'Schoon door de Poort' vanaf 2012 in de gemeentelijke bijdragen opgenomen.
- Het jaardocument en de begroting voor het MCC (gemeentelijke bijdrage) kent een gelijke procedurelijn als het jaardocument en de begroting van de veiligheidsregio. De eigenaren van het MCC hebben door ondertekening van de 'overeenkomst beheer en exploitatie MCC Maastricht' de bevoegdheid tot goedkeuring en vaststelling van het jaardocument en de begroting ten behoeve van het beheer en de exploitatie belegd bij het algemeen bestuur van de veiligheidsregio. Hiermee wordt bedoeld de gemeentelijke bijdrage.

4.1.3 Toepassen indexering⁴

De afspraken ten aanzien van de jaarlijkse indexering zijn:

- Bij het opstellen van de begroting wordt gebruik gemaakt van indexcijfers van het Centraal Planbureau die bij de septembercirculaire van enig jaar worden gepubliceerd. Aangezien de begroting voor 1 april van het voorafgaande jaar gereed dient te zijn, kan geen gebruik worden gemaakt van de indexpercentages conform de meicirculaire van het gemeentefonds.
- Van de indexpercentages voor loon en materieel wordt een gemiddelde index berekend op basis waarvan de opbrengsten c.q. de gemeentelijke bijdrage zal worden geïndexeerd. Dit gemiddelde wordt berekend op basis van de volgende verhouding tussen de loonkosten en de materiële kosten: 2/3 loonkosten – 1/3 prijzen.
- Bij de jaarstukken vindt een herrekening op basis van de daadwerkelijke index plaats met een aanpassing van de gemeentelijke bijdragen. Deze herrekening wordt in het lopende begrotingsjaar voorbereid, gecommuniceerd met de deelnemende gemeenten en in procedure gebracht richting het bestuur met als doel deze voor afronding van het boekjaar vast te stellen.

4.1.4 Overige uitgangspunten

- De begroting wordt samengesteld op het niveau van hoofdproducten;
- Vaststelling van de begroting 2020 gebeurt door het AB op programmaniveau;
- Voor de (proforma) begroting 2020 is de begroting 2019 uitgangspunt.

⁴ De systematiek van indexeren zal in 2019 nader worden gezien en zonedig herijkt.

4.2 Overzicht van bijdragen per deelnemende gemeente

4.2.1 Opbouw totale bijdrage gemeenten

Alle bedragen x € 1

Totale organisatie	Toelichting	Bedragen	Uitsplitsing naar programma			
			Brandweer- zorg	Crisis- beheersing en Rampen- bestrijding	GHOR	Burgernet
+ Begroting VRZL 2019	Inclusief - Afrekening index 2017 - Geraamde index 2018 - Geraamde index 2019	37.118.687	34.828.700	1.229.154	991.889	68.944
- Rechtstreekse toerekening Burgernet en GHOR	M.i.v. 2020 heeft burgernet een afzonderlijke begroting - GHOR factureert rechtstreeks aan gemeenten	-1.060.833			-991.889	-68.944
+ Toevoeging huisvestingskosten	Overname kazernes na besluitvorming AB (bv Beek en Vaals € 117.000)		-			
+ Afrekening index 2018	September circulaire 2018, werkelijke index 2018 -/- geraamde index 2018	545.278	545.278	Toerekening index n.v.t. i.v.m. startjaar 2018		
= Basis bedrag voor berekening 2020		36.603.132	35.373.978	1.229.154	-	-
+ Geraamde index 2020						
Loonindex - 2/3 0,035	Basis voor berekening index Basis Macro Economische Verkenning	854.073	825.393	28.680	-	
Prijsindex - 1/3 0,017	2020 van het Centraal Plan Bureau	207.418	200.453	6.965	-	
+ Opleidingen Crisisbeheersing en Rampenbestrijding	Op deze vaste bijdrage wordt geen indexering toegepast	69.100		69.100		
+ Bijdrage FLO	Kosten FLO worden gezamenlijk gedragen - meerjarig gemiddelde via egalisatie reserve - geen indexering	1.264.314	1.264.314			
= Begroting 2020		38.998.037	37.664.137	1.333.899	-	-

4.2.2 Samenvattend overzicht bijdragen per gemeente 100% oude verdeelsleutel

In onderstaande tabel is de oude verdeling van bovenstaande bijdrage weergegeven. Deze telt in 2020 voor 75% mee en zal met ingang van 2023 zijn uitgeroeid.

Alle bedragen x € 1

Gemeente	Inwoners 1-1-2018	Bijdrage Crisisbeheersing en Rampenbestrijding o.b.v. inwoners	Vaste bijdrage FLO	Procentuele verdeelsleutel oud	Brandweerbijdrage verdeelsleutel oud	Totale bijdrage o.b.v. oude verdeelsleutel
Beek	15.895	35.395		1,9901%	724.393	759.788
Beekdaelen	35.969	80.095		4,6745%	1.701.510	1.781.605
Brunssum	28.241	62.887	110.949	4,2340%	1.541.169	1.715.004
Eijsden-Margraten	25.566	56.930		3,8872%	1.414.934	1.471.864
Gulpen-Wittem	14.196	31.611		2,3263%	846.769	878.381
Heerlen	86.762	193.200	376.773	14,3499%	5.223.338	5.793.312
Kerkrade	45.823	102.038	184.132	7,0345%	2.560.546	2.846.716
Landgraaf	37.612	83.754	138.585	5,4004%	1.965.736	2.188.075
Maastricht	122.723	273.278	453.875	21,3100%	7.756.802	8.483.955

Gemeente	Inwoners 1-1-2018	Bijdrage Crisisbeheersing en Rampenbestrijding o.b.v. inwoners	Vaste bijdrage FLO	Procentuele verdeelsleutel oud	Brandweezorg verdeelsleutel oud	Totale bijdrage o.b.v. oude verdeelsleutel
Meerssen	19.039	42.396		2,9718%	1.081.730	1.124.126
Simpelveld	10.561	23.517		1,3797%	502.208	525.725
Sittard-Geleen	92.956	206.993		21,1925%	7.714.033	7.921.026
Stein	24.987	55.641		3,2351%	1.177.571	1.233.211
Vaals	9.874	21.987		1,6261%	591.898	613.885
Valkenburg aan de Geul	16.431	36.588		2,8026%	1.020.141	1.056.730
Voerendaal	12.390	27.590		1,5853%	577.046	604.636
Totaal	599.025	1.333.899	1.264.314	100,0000%	36.399.823	38.998.037

4.2.3 Samenvattend overzicht bijdragen per gemeente 100% nieuwe verdeelsleutel

In onderstaande tabel is de nieuwe verdeling van bovenstaande bijdrage weergegeven. Deze telt in 2020 voor 25% mee en zal met ingang van 2023 volledig gelden

Alle bedragen x € 1

Gemeente	Bijdrage gemeentefonds subcluster brandweer	procentuele verdeling o.b.v. gemeentefonds	Totale bijdrage o.b.v. nieuwe verdeelsleutel
Beek	1.005.740	2,4407%	951.835
Beekdaelen	2.186.694	5,3067%	2.069.493
Brunssum	1.782.712	4,3263%	1.687.163
Eijsden-Margraten	1.646.927	3,9968%	1.558.656
Gulpen-Wittem	1.122.505	2,7241%	1.062.342
Heerlen	6.190.406	15,0228%	5.858.616
Kerkrade	3.039.765	7,3769%	2.876.842
Landgraaf	2.167.363	5,2597%	2.051.198
Maastricht	9.511.705	23,0830%	9.001.902
Meerssen	1.097.620	2,6637%	1.038.791
Simpelveld	667.442	1,6197%	631.669
Sittard-Geleen	6.558.000	15,9149%	6.206.508
Stein	1.367.981	3,3198%	1.294.661
Vaals	791.493	1,9208%	749.071
Valkenburg aan de Geul	1.247.260	3,0268%	1.180.410
Voerendaal	822.991	1,9972%	778.881
Totaal	41.206.606	100,0000%	38.998.037

4.2.4 Samenvattend overzicht bijdragen per gemeente 2020

In onderstaande tabel is de bijdrage weergegeven conform het ingroeimodel. Dit is de bijdrage die in rekening zal worden gebracht vanuit de veiligheidsregio. Alle bedragen x € 1

Gemeente	Totale bijdrage o.b.v. oude verdeelsleutel	Totale bijdrage o.b.v. nieuwe verdeelsleutel	Verdeling 2020 3/4 oude verdeelsleutel	Verdeling 2020 1/4 nieuwe verdeelsleutel	Bijdrage per gemeente na ingroeimodel 2020	Inwoner aantal 1-1-2018
Beek	759.788	951.835	569.841	237.959	807.799	15.895
Beekdaelen	1.781.605	2.069.493	1.336.204	517.373	1.853.577	35.969
Brunssum	1.715.004	1.687.163	1.286.253	421.791	1.708.044	28.241
Eijsden-Margraten	1.471.864	1.558.656	1.103.898	389.664	1.493.562	25.566
Gulpen-Wittem	878.381	1.062.342	658.785	265.585	924.371	14.196
Heerlen	5.793.312	5.858.616	4.344.984	1.464.654	5.809.638	86.762
Kerkrade	2.846.716	2.876.842	2.135.037	719.210	2.854.247	45.823
Landgraaf	2.188.075	2.051.198	1.641.056	512.799	2.153.856	37.612
Maastricht	8.483.955	9.001.902	6.362.966	2.250.476	8.613.442	122.723
Meerssen	1.124.126	1.038.791	843.094	259.698	1.102.792	19.039
Simpelveld	525.725	631.669	394.294	157.917	552.211	10.561
Sittard-Geleen	7.921.026	6.206.508	5.940.769	1.551.627	7.492.396	92.956
Stein	1.233.211	1.294.661	924.909	323.665	1.248.574	24.987
Vaals	613.885	749.071	460.414	187.268	647.681	9.874
Valkenburg aan de Geul	1.056.730	1.180.410	792.547	295.102	1.087.650	16.431
Voerendaal	604.636	778.881	453.477	194.720	648.197	12.390
Totaal	38.998.037	38.998.037	29.248.528	9.749.509	38.998.037	599.025

Voor de volledigheid wordt hieronder ook de totale bijdrage aan de veiligheidsregio weergegeven. De GHOR-bijdrage wordt geïnd via de GGD Zuid-Limburg omdat de GHOR organisatorisch onderdeel uitmaakt van de GGD.

Gemeente	Bijdrage per gemeente na ingroeimodel 2020	Bijdrage GHOR (via GGD)	Totale bijdrage aan VRZL
Beek	807.799	27.503	835.302
Beekdaelen	1.853.577	62.203	1.915.780
Brunssum	1.708.044	48.829	1.756.873
Eijsden-Margraten	1.493.562	44.213	1.537.775
Gulpen-Witterm	924.371	24.587	948.958
Heerlen	5.809.638	150.158	5.959.796
Kerkrade	2.854.247	79.195	2.933.442
Landgraaf	2.153.856	65.016	2.218.872
Maastricht	8.613.442	212.244	8.825.686
Meerssen	1.102.792	32.926	1.135.718
Simpelveld	552.211	18.264	570.475
Sittard-Geleen	7.492.396	160.783	7.653.179
Stein	1.248.574	43.216	1.291.790
Vaals	647.681	17.078	664.759
Valkenburg aan de Geul	1.087.650	28.413	1.116.063
Voerendaal	648.197	21.431	669.628
Totaal	38.998.037	1.036.059	40.034.096

4.2.5 Toekomstige ontwikkeling bijdragen bij gelijkblijvende omstandigheden excl. GHOR

Om een beeld te geven hoe de verdere groei plaatsvindt, geven we in onderstaande tabel aan hoe de gemeentelijke bijdrage zich, bij gelijkblijvende omstandigheden, gaat ontwikkelen. Ten overvloede zij vermeld dat hierbij dus geen rekening is gehouden met de ontwikkeling in de indexering. Het gaat uitsluitend om het beeld. Bedragen zijn excl. de bijdrage aan de GHOR (verloopt via de GGD).

Gemeente	Totale bijdrage o.b.v. oude verdeelsleutel	Totale bijdrage nieuwe verdeelsleutel	Bijdrage 2021	Bijdrage 2022	Bijdrage 2023
Beek	759.788	951.835	855.811	903.823	951.835
Beekdaelen	1.781.605	2.069.493	1.925.549	1.997.521	2.069.493
Brunssum	1.715.004	1.687.163	1.701.084	1.694.123	1.687.163
Eijsden-Margraten	1.471.864	1.558.656	1.515.260	1.536.958	1.558.656
Gulpen-Witterm	878.381	1.062.342	970.361	1.016.351	1.062.342
Heerlen	5.793.312	5.858.616	5.825.964	5.842.290	5.858.616
Kerkrade	2.846.716	2.876.842	2.861.779	2.869.310	2.876.842
Landgraaf	2.188.075	2.051.198	2.119.636	2.085.417	2.051.198
Maastricht	8.483.955	9.001.902	8.742.929	8.872.415	9.001.902
Meerssen	1.124.126	1.038.791	1.081.458	1.060.124	1.038.791
Simpelveld	525.725	631.669	578.697	605.183	631.669
Sittard-Geleen	7.921.026	6.206.508	7.063.767	6.635.138	6.206.508
Stein	1.233.211	1.294.661	1.263.936	1.279.298	1.294.661
Vaals	613.885	749.071	681.478	715.274	749.071
Valkenburg aan de Geul	1.056.730	1.180.410	1.118.570	1.149.490	1.180.410
Voerendaal	604.636	778.881	691.758	735.319	778.881
Totaal	38.998.037	38.998.037	38.998.037	38.998.037	38.998.037

4.3 Staat van reserves en voorzieningen

Bedragen luiden x € 1.000.

Omschrijving	Stand 01-01- 2020	Mutaties 2020		Stand ultimo 2020	Mutaties 2021		Stand ultimo 2021	Mutaties 2022		Stand ultimo 2022	Mutaties 2023		Stand ultimo 2023
		+	-/-		+	-/-		+	-/-		+	-/-	
Reserves													
Algemene reserve	2.725	-	-	2.725	-	-	2.725	-	-	2.725	-	-	2.725
Algemene reserve GHOR	107	-	-	107	-	-	107	-	-	107	-	-	107
Egalisatiereserve kapitaallasten materieel	4.327	3.017	2.860	4.484	3.017	3.204	4.297	3.017	3.341	3.973	3.017	3.388	3.602
Reserves Brandweer	465	-	44	421	-	44	377	-	44	333	-	44	289
Reserve doorontwikkeling Veiligheidsbureau	236	-	-	236	-	-	236	-	-	236	-	-	236
Reserve meldkamer	500	-	-	500	-	100	400	-	100	300	-	100	200
Bestemmings- reserves GHOR	94	-	-	94	-	-	94	-	-	94	-	-	94
Totaal reserves	8.454	3.017	2.904	8.567	3.017	3.348	8.236	3.017	3.484	7.769	3.017	3.532	7.254
Voorzieningen													
Onderhoud panden	2.872	510	510	2.872	510	510	2.872	510	510	2.872	510	510	2.872
Personele verplichtingen	-	15	-	15	15	-	30	15	-	45	15	-	60
Maastricht Zuid exploitatie	243	10	62	191	8	62	137	5	62	80	3	62	21
Totaal voorzieningen	3.115	535	572	3.078	533	572	3.039	530	572	2.997	528	572	2.953

4.4 Staat van geldleningen

Omschrijving	Lening- nummer	Oorpr. hoofdsom	Verval- datum rente en aflossing	Einde looptijd	Rente %	2020			2021			2022			2023			
						Restant hoofdsom ultimo 2019	Aflossing	Rente	Restant hoofdsom ultimo	Aflossing	Rente	Restant hoofdsom ultimo	Aflossing	Rente	Restant hoofdsom ultimo	Aflossing	Rente	
Bank Nederlandse Gemeenten	40.0082517	415	11-3	2034	5,04	260	12	13	248	13	13	236	13	12	222	14	11	208
Bank Nederlandse Gemeenten	91398	1.044	1-10	2040	6,25	824	20	52	804	21	50	783	23	49	761	24	48	736
Bank Nederlandse Gemeenten	40106275	1.500	3-8	2026	4,69	1.500	-	70	1.500	-	70	1.500	-	70	1.500	-	70	1.500
Bank Nederlandse Gemeenten	40106276	2.000	1-10	2051	4,89	1.838	25	90	1.813	26	89	1.787	27	87	1.760	29	86	1.731
Bank Nederlandse Gemeenten	40106277	2.000	3-10	2051	4,99	1.842	25	92	1.817	26	91	1.791	27	89	1.764	28	88	1.736
Bank Nederlandse Gemeenten	40106278	2.000	1-10	2032	4,99	1.507	85	75	1.422	89	71	1.333	94	66	1.239	99	62	1.140
Bank Nederlandse Gemeenten	40110848	10.000	28-11	2026	0,58	7.000	1.000	41	6.000	1.000	35	5.000	1.000	29	4.000	1.000	23	3.000
Totalen		18.958				14.772	1.167	433	13.605	1.175	418	12.430	1.184	403	11.246	1.194	388	10.052

4.5 Kapitaallasten investeringen – egalisatie kapitaallasten

In onderstaande tabel is het geprognosticeerde verloop van de kapitaallasten opgenomen. Bedragen x € 1.000.

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Kapitaallasten pand	775	770	723	706
Kapitaallasten inventaris	302	346	366	385
Kapitaallasten automatisering	0	0	0	5
Kapitaallasten kantoor	0	0	0	0
Kapitaallasten voertuig	1.847	2.223	2.273	2.362
Kapitaallasten materiaal	569	495	658	612
Kapitaallasten kleding	451	470	369	354
Kapitaallasten inventaris nieuw	91	136	156	177
Totaal	4.035	4.440	4.545	4.601

Om fluctuaties in de exploitatie te voorkomen, is ter egalisatie van de kapitaallasten een egalisatiereserve ingesteld. Het geprognosticeerde verloop hiervan is onderstaand weergegeven. Bedragen luiden x € 1.000.

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Geprognosticeerde beginstand	5.989	6.048	5.741	5.302
Onttrekking	2.957	3.324	3.457	3.505
Storting	3.017	3.017	3.017	3.017
Geprognosticeerde stand ultimo	6.048	5.741	5.302	4.814

Niet alle kapitaallasten lopen via de egalisatiereserve kapitaallasten materieel. De onderdelen voertuigen (€ 1.847), kleding (€ 451), nieuwe inventaris (€ 91) en materialen (€ 569), totaal dus € 2.957 worden uit deze reserve geput.

4.6 Recapitulatie structureel en reël evenwicht begroting 2020-2023

Bedragen x € 1.000.

Recapitulatie begrotingsevenwicht	Begroting 2020		Begroting 2021		Begroting 2022		Begroting 2023	
	Totaal	Incidenteel	Totaal	Incidenteel	Totaal	Incidenteel	Totaal	Incidenteel
LASTEN								
Programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	4.937		5.037	100	4.937	100	5.037	100
Programma Brandweerstand	33.923		33.923		33.923		33.923	
Programma Ondersteuning	-		-		-		-	
Totaal lasten programma's	38.860	-	38.960	100	38.860	100	38.960	100
BATEN								
Programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	102		102		102		102	
Programma Brandweerstand	44		44		44		44	
Programma Ondersteuning	-		-		-		-	
Totaal baten programma's	146	-	146	-	146	-	146	-
SALDO VAN BATEN EN LASTEN PROGRAMMA'S	-38.714	-	-38.714	-100	-38.714	-100	-38.814	-100
<i>Lasten diverse</i>								
Algemene dekkingsmiddelen	-		-		-		-	
Overhead	8.164		8.499		8.589		8.620	
Vennootschapsbelasting	-		-		-		-	
Onvoorzien	200		200		200		200	
Totaal lasten diverse	8.364	-	8.699	-	8.789	-	8.820	-
<i>Baten diverse</i>								
Algemene dekkingsmiddelen	46.360		46.360		46.365		46.365	
Overhead	-		-		-		-	
Vennootschapsbelasting	-		-		-		-	
Onvoorzien	-		-		-		-	
Totaal baten diverse	46.360	-	46.360	-	46.365	-	46.365	-
SALDO DIVERSE	37.996	-	37.996	-	37.661	-	37.545	-
TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN	-718	-	-718	-100	-1.053	-100	-1.269	-100
Stortingen in reserves	3.017		3.017		3.017		3.017	
Onttrekkingen aan reserves	2.904		3.348	100	3.248	100	3.532	100
Geraamd resultaat	-831	-	-822	-	-822	-	-754	-
Totaal structurele lasten			50.576		50.666		50.697	
Totaal structurele baten			49.409		49.754		49.943	
Structurele baten -/ structurele lasten			-822		-822		-754	